

Inhoudsopgave

1	AFKORTINGEN EN VERKLARING VAN BEGRIPPEN.....	4
1.1	AFKORTINGEN	4
1.2	VERKLARING VAN BEGRIPPEN.....	4
2	VERANTWOORDING	5
2.1	DOELSTELLING	5
2.2	OPBOUW	5
2.3	AFBAKENING	6
3	ACTORENOVERZICHT	8
3.1	MINISTER-PRESIDENT	8
3.2	MINISTER VAN JUSTITIE	8
3.3	MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN.....	8
3.4	DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN.....	8
3.5	MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN.....	9
3.6	MINISTER VAN ONDERWIJS EN WETENSCHAPPEN	9
3.7	MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT.....	9
3.8	MINISTER VAN FINANCIËN (STAATSSECRETARIS).....	9
3.9	MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER (STAATSSECRETARIS)	9
3.10	BESTUURSORGAAN	9
3.11	VAKMINISTER	10
3.12	STAATSCOMMISSIE-KOOPMANS	10
3.13	REGISTRATIEKAMER.....	11
3.14	INSTANTIE BELAST MET TOEZICHT OP EEN (GEAUTOMATISEERDE) PERSOONSREGISTRATIE ...	11
4	ONTWIKKELINGEN OP HET BELEIDSTERREIN PERSOONSREGISTRATIES	12
4.1	DE VOLKSTELLING VAN 1970.....	12
4.2	DE STAATSCOMMISSIE-KOOPMANS	12
4.3	AANWIJZINGEN INZAKE DE BESCHERMING VAN DE PERSOONLIJKE LEVENSSFEER IN VERBAND MET GEAUTOMATISEERDE SYSTEMEN WAARIN PERSOONSGEGEVENS ZIJN OPGENOMEN BIJ DE RIJKSOVERHEID	13
4.4	HET VERDRAG VAN STRAATSBURG	14
4.5	INGETROKKEN WETSVORSTELLEN	15
4.6	DE AANWIJZINGEN INZAKE DE BEVEILIGING VAN PERSOONSGEGEVENS VERWERKT EN OPGESLAGEN IN GEAUTOMATISEERDE GEGEVENSVERWERKENDE SYSTEMEN BIJ DE RIJKSOVERHEID.	15
4.7	DE GRONDWETSWIJZIGING VAN 1983.....	16
4.8	WET PERSOONSREGISTRATIES.....	16
4.9	CONTRACTUELE REGELINGEN IN HET INTERNATIONAAL GEGEVENSVERKEER.....	18
4.10	DE BESCHERMING VAN PERSOONSGEGEVENS EN SCHENGEN.....	19
4.11	PRIVACYBELANG: EEN ONDERGESCHIKT BELANG?.....	19
4.12	DE EUROPESE RICHTLIJN VAN 1995	19
4.13	WET BESCHERMING PERSOONSGEGEVENS	21
5	ALGEMENE HANDELINGEN	22

5.1	NATIONAAL	22
5.1.1	BELEIDSONTWIKKELING EN EVALUATIE.....	22
5.1.2	TOTSTANDKOMING VAN WET- EN REGELGEVING	22
5.1.3	VERANTWOORDING VAN BELEID	23
5.1.4	INTERNATIONAAL BELEID	23
5.1.5	INFORMATIEVERSTREKKING	24
5.1.6	ONDERZOEK	24
5.1.7	SUBSIDIE	25
5.2	EUROPESE UNIE.....	25
5.2.1	ALGEMEEN	25
5.2.2	RAADSBSLUITEN	25
5.2.3	UITVOERINGSBEPALINGEN VAN DE EUROPESE COMMISSIE	27

6 GEAUTOMATISEERDE PERSOONSREGISTRATIES 28

6.1	STAATSCOMMISSIE KOOPMANS	28
6.2	HET VOORBEREIDEN, WIJZIGEN EN INTREKKEN VAN WET- EN REGELGEVING.....	28
6.3	REGELINGEN	29
6.4	INZAGE- EN CORRECTIERECHT	31
6.5	TOEZICHT	32
6.6	ORGANISATIE EN BEVEILIGING	32
6.7	STAATSVEILIGHEID	37

7 SYSTEMATISCH TOEGANKELIJKE PERSOONSREGISTRATIES..... 39

7.1	HET VOORBEREIDEN, WIJZIGEN EN INTREKKEN VAN WETTEN.....	39
7.2	VOORLICHTING OVER DE WET PERSOONSREGISTRATIES.....	39
7.3	REGLEMENTEN EN DEELVOORZIENINGEN	40
7.4	GEDRAGSCODES	41
7.5	INZAGE- EN CORRECTIERECHT	42
7.6	TOEZICHT	44
7.7	ORGANISATIE EN BEVEILIGING	44
7.8	VOORZIENINGEN TER BEVORDERING VAN DE JUISTHEID EN DE VOLLEDIGHEID VAN DE OPGENOMEN PERSOONSgegevens.....	45
7.9	OPNAME VAN WETTELIJK IDENTIFICATIENUMMER IN EEN PERSOONSREGISTRATIE	45
7.10	GEVOELIGE GEGEVENS	45
7.11	VERSTREKKEN VAN GEGEVENS AAN DERDEN	46
7.12	PERSOONREGISTRATIES OP HET GEBIED VAN DE OVERHEID EN HET ONDERWIJS, DE GEZONDHEIDSZORG EN DE MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING	47
7.13	PERSOONREGISTRATIES OP HET GEBIED VAN BEDRIJF, BEROEP EN OP OVERIGE GEBIEDEN.....	48
7.14	INTERNATIONALE ASPECTEN	49
7.15	OPSPORING STRAFBARE FEITEN.....	49
7.16	OVERTREDING VAN DE WET PERSOONSREGISTRATIES EN CIVIELE RECHTSMIDDELEN	50
7.17	WETTELIJKE INGESTELDE PERSOONSREGISTRATIES DIE NIET ONDER DE WET PERSOONSREGISTRATIES VALLEN.....	50
7.18	SOCIAAL-WETENSCHAPPELIJKE EN JURIDISCHE EVALUATIE VAN DE WET PERSOONSREGISTRATIES	51
7.19	DE REGISTRATIEKAMER	52

8 GERAADPLEEGDE WET- EN REGELGEVING 54

<u>9 GERAADPLEEGDE VERDRAGEN EN REGELGEVING OP EUROPEES NIVEAU</u>	<u>57</u>
<u>10 GERAADPLEEGDE LITERATUUR EN ANDERE BRONNEN.....</u>	<u>58</u>
<u>11 GERAADPLEEGDE MATERIEDESKUNDIGEN.....</u>	<u>60</u>
<u>12 NOTEN.....</u>	<u>61</u>

1 Afkortingen en verklaring van begrippen

1.1 Afkortingen

AMVB	Algemene Maatregel van Bestuur
ARA	Algemeen Rijksarchief
art.	artikel
BF	beveiligingsfunctionaris
BSD	basis selectiedocument
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
EG	Europese Gemeenschap
EU	Europese Unie
G	geautomatiseerd gegevensverwerkend geheel
GBA	gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens
KB	Koninklijk Besluit
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OM	Openbaar Ministerie
PIVOT	Project invoering verkorting overbrengingstermijn
RIO	Rapport Institutioneel Onderzoek
Stb.	Staatsblad
Stcr.	Staatscourant
TK	Tweede Kamer
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
WPR	Wet persoonsregistraties
ZBO	Zelfstandig Bestuursorgaan

1.2 Verklaring van begrippen

G-apparatuur	Onder het begrip G-apparatuur wordt verstaan ‘de verzameling apparatuur nodig voor de geautomatiseerde gegevensverwerking in de meest ruime zin’.
G-geheel	Onder het begrip ‘G-geheel’ wordt het ‘geautomatiseerd gegevensverwerkend geheel’ verstaan.
G-personeel	Onder het begrip G-personeel wordt verstaan ‘al het personeel, dat betrokken is bij de geautomatiseerde gegevensverwerking in meest ruime zin’.

2 Verantwoording

2.1 Doelstelling

Dit rapport institutioneel onderzoek (RIO) is het resultaat van het op 20 december 1991 gesloten convenant tussen de secretaris-generaal van het ministerie van Justitie en de Algemeen Rijksarchivaris inzake de overdracht van de na 1940 gevormde archieven. In dit convenant zijn onder meer afspraken gemaakt over het verrichten van institutioneel onderzoek naar de taakontwikkeling van het ministerie van Justitie.

Het onderwerp van dit RIO is het beleidsterrein persoonsregistraties. Het RIO geeft een historische beschrijving van het beleidsterrein persoonsregistraties en een overzicht van het overheidshandelen daarop. Hiermee is eveneens inzichtelijk gemaakt door welke actoren of organisatieonderdelen bepaalde taken en bevoegdheden zijn en worden uitgeoefend.

Het uiteindelijke doel van dit RIO is het bieden van een instrument voor het formuleren van selectiecriteria ten aanzien van het overheidshandelen op het beleidsterrein persoonsregistraties. Dit betekent dat er geen handelingen van particuliere instellingen en natuurlijke personen zijn opgenomen.

2.2 Opbouw

Na de verantwoording volgt in hoofdstuk 3 een actorenoverzicht. Hierin staat een korte omschrijving van de actoren die actief zijn (geweest) op het beleidsterrein persoonsregistraties en onder de werking van de Archiefwet (Stb. 1995, 276) vallen.

Hoofdstuk 4 bestaat uit een overzicht van de historische en institutionele ontwikkelingen op het beleidsterrein persoonsregistraties. Ter wille van de duidelijkheid is in de contextbeschrijving niet gekozen voor een strikt chronologische, maar voor een meer thematische aanpak. In deze beschouwing wordt ook aandacht besteed aan internationale ontwikkelingen, aangezien deze hun weerslag hebben (gehad) op het Nederlandse overheidsbeleid inzake persoonsregistraties.

Gezien de gecompliceerdheid van de materie is er voor gekozen om de contextbeschrijving in hoofdzaak te beperken tot de informatie die noodzakelijk is om de geformuleerde handelingen te begrijpen. Hierdoor moesten verschillende, voornamelijk meer inhoudelijke, aspecten met betrekking tot de problematiek omtrent persoonsregistraties onbesproken blijven. De geïnteresseerde lezer wordt hierbij verwezen naar de achter in het rapport opgenomen literatuuropgave.

De handelingen zijn opgenomen in drie aparte hoofdstukken (5, 6 en 7). Binnen deze afzonderlijke hoofdstukken zijn de handelingen thematisch geordend. In hoofdstuk 5 zijn de algemene handelingen opgenomen. Het betreft hier handelingen van de nationale overheid en de Europese Unie (EU) die vrijwel op ieder beleidsterrein voorkomen. In hoofdstuk 6 zijn handelingen opgenomen die gebaseerd zijn op de regelgeving voor de totstandkoming van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665). Deze regelgeving heeft alleen betrekking op *geautomatiseerde* persoonsregistraties bij de *rijksoverheid*. De inwerkingtreding van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) betekende een aanzienlijke verbreding van de reikwijdte van de regelgeving op het beleidsterrein. Alle persoonsregistraties, ongeacht of deze langs geautomatiseerde weg gevoerd werden en/of de overheid hiervan houder was, vielen onder de werking van deze wet (zie § 4.8). Met de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) werd de draagwijdte van de wetgeving zodanig gewijzigd dat een koppeling van de hieruit voortvloeiende handelingen aan de oude regelgeving geforceerd zou worden. Bovendien zou dit de overzichtelijkheid niet ten goede zou komen. Er is daarom voor gekozen om deze handelingen in een afzonderlijk hoofdstuk op te nemen.

De in hoofdstuk 5, 6 en 7 opgenomen handelingen worden beschreven in een handelingenblok, zoals hierna is afgebeeld:

(X): Dit is het volgnummer van de handeling. Dit nummer is uniek voor de handeling en wordt in het basis selectiedocument (BSD) overgenomen.

Actor Hier staat het orgaan dat formeel verantwoordelijk is voor de uitvoering van de handeling. Wanneer meerdere organen dezelfde handeling verrichten, worden deze actoren onder elkaar gezet. Bijvoorbeeld:

Minister van Justitie
Minister van Binnenlandse Zaken
Minister van Economische Zaken

Handeling Dit is een complex van activiteiten die een actor verricht ter vervulling van een taak of op grond van een bevoegdheid. In de praktijk komt een handeling meestal overeen met een procedure of een werkproces.

Periode Hier staat het tijdvak vermeld gedurende welke jaren de handeling is verricht. Wanneer er geen eindjaar staat vermeld, wordt de handeling op het moment van het verschijnen van het RIO nog steeds uitgevoerd.

Grondslag Dit is de wettelijke basis op grond waarvan de actor de handeling verricht. Wanneer er geen wettelijke grondslag voor een handeling bestaat, kan de *bron* worden genoemd waarin de betreffende handeling staat vermeld.

Product Hier achter staat het product vermeld waarin de handeling resulteert of zou moeten resulteren. Niet alle handelingen worden daadwerkelijk uitgevoerd. De gegeven opsommingen van producten is niet altijd uitputtend. Vaak wordt volstaan met een algemeen omschreven voorbeeld. In de uiteindelijke selectielijst worden de producten niet vermeld.

Opmerking Deze aanvullende informatie wordt slechts vermeld wanneer de strekking van de handeling toelichting behoeft.

Tenslotte staan achter in dit RIO de voor dit onderzoek geraadpleegde wet- en regelgeving, literatuur en materiedeskundigen vermeld.

Eén deskundige, mr. P.J. Hustinx, verdient hier echter aparte vermelding. De interviews die hij mij toestond waren van wezenlijk belang voor de afronding van mijn onderzoek. Gezien zijn grote staat van dienst op het beleidsterrein persoonsregistraties geldt de heer Hustinx als deskundige bij uitstek. De heer Hustinx was referendaris bij het ministerie van Justitie voor de in 1972 ingestelde Staatscommissie-Koopmans. Bij het voornoemde departement was hij toentertijd werkzaam als raadsadviseur bij de Stafafdeling Wetgeving Publiekrecht. Ook na deze betrekking is de heer Hustinx nauw betrokken geweest bij de voorbereiding van wet- en regelgeving op het beleidsterrein persoonsregistraties. Thans is mr. Hustinx voorzitter van de Registratiekamer.

2.3 Afbakening

De afbakening van dit onderzoek wordt bepaald door de doelstelling van de overheid op het beleidsterrein persoonregistraties. Deze doelstelling, zoals expliciet uit de door de overheid uitgevaardigde wet- en regelgeving blijkt, ligt in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Deze beleidsdoelstelling wordt nagestreefd middels een gecombineerd stelsel van wetgeving en controleerbare zelfregulering. De overheid houdt daarbij de mogelijkheid tot het uitvaardigen van nadere regelgeving wanneer zelfregulering uitblijft.

In dit RIO worden de handelingen van overheidsorganen op het beleidsterrein persoonsregistraties beschreven. Hierbij dienen evenwel de volgende kanttekeningen te worden gemaakt:

In de door de overheid uitgevaardigde wet- en regelgeving wordt het begrip *houder* gehanteerd. De houder is degene die de zeggenschap heeft over de registratie, dwz bevoegd is het doel, de inhoud en het gebruik daarvan te bepalen. Uit deze definitie volgt dat ook een rechtspersoon als houder kan optreden. In de praktijk is dit dikwijls het geval.

Bij de overheid moet voor het houderschap van een persoonsregistratie primair worden gedacht aan het bestuursorgaan dat op het betrokken terrein tot optreden bevoegd is. Op rijksniveau handelt het hier dus om een minister voor wat betreft zijn ministerie, met inbegrip van de daaronder ressorterende diensten, instellingen en bedrijven, maar ook om ambtenaren die krachtens wettelijk voorschrift eigen bevoegdheden uitoefenen, en zelfstandige bestuursorganen, die op tal van terreinen actief kunnen zijn en lang niet altijd rechtspersoonlijkheid bezitten. Op provinciaal niveau gaat het om de Commissaris van de Koningin en het college van gedeputeerde staten, terwijl het op gemeentelijk niveau handelt om het college van burgemeester en wethouders.¹

Binnen de overheid heeft het begrip houder(schap) meer dan eens tot verwarring geleid. Onduidelijk was wie er nu precies (op welk niveau) verantwoordelijk was. In de toekomstige Wet bescherming persoonsgegevens is er daarom voor gekozen om steeds het betrokken bestuursorgaan als verantwoordelijke te beschouwen.²

Het doel van dit onderzoek is het bieden van een instrument voor de selectie van de archieven van overheidsorganen die actief zijn (geweest) op het beleidsterrein persoonsregistraties. Met de gegevensbestanden die uiteindelijk naar de Rijksarchiefdienst worden overgebracht, moet het handelen van de overheid op hoofdlijnen te reconstrueren zijn. De handelingen van lagere overheden worden dientengevolge niet beschreven. Het in de wet- en regelgeving gehanteerde begrip houder is in de hier beschreven handelingen steeds vertaald naar de actor *bestuursorgaan* (zie § 3.10).

Bij het beschrijven van het overheidshandelen op het beleidsterrein persoonsregistraties is overigens een uitzondering gemaakt voor twee actoren, namelijk de rechterlijke macht en de Registratiekamer. Het besluit om de handelingen van deze twee organen niet op te nemen in dit RIO wordt hieronder toegelicht.

Vanuit de rechterlijke organisatie heeft men er voor gekozen om een eigen organisatiegerichte selectielijst op te stellen. Om overlappingsen in de selectie van archieven te voorkomen zijn hier geen handelingen van de rechterlijke macht opgenomen.

De Registratiekamer is een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO). Sinds 1995 vallen ZBO's onder de werking van de Archiefwet (Stb. 1995, 276). De voordien afgesloten convenants tussen de secretarissen-generaal van de departementen en de Algemeen Rijksarchivaris zijn derhalve niet van toepassing op deze publiekrechtelijk ingestelde overheidsorganen. De ZBO's hebben daarmee de verplichting om zelf selectielijsten op te stellen. De handelingen van deze actoren worden niet opgenomen in een RIO, tenzij hiertoe met een ZBO een overeenkomst is gesloten. Bij de Registratiekamer is dit niet het geval. Een beschrijving van deze actor is wel opgenomen in het actorenoverzicht. In de beschrijving van de ontwikkeling van het beleidsterrein persoonsregistraties wordt er eveneens kort aandacht besteed aan de rol van de Registratiekamer.

Voor wat de afbakening in tijd betreft, dient te worden opgemerkt dat de in het kader van PIVOT uitgevoerde onderzoeken formeel beginnen in het jaar 1945. Direct na de Tweede Wereldoorlog was er echter nog geen sprake van een overheidsbeleid inzake persoonsregistraties. In 1968 kwam het vraagstuk aangaande de verhouding tussen privacy en technologie op de agenda van de Raad van Europa te staan (zie § 4.4). Op nationaal niveau zette de Nederlandse overheid in 1971 feitelijk haar eerste voorzichtige schreden op het beleidsterrein persoonsregistraties (zie § 4.1). Als aanvangsjaar voor dit onderzoek is gekozen voor 1968, aangezien Nederland als lid van de Raad van Europa vanaf dat moment participeerde in de totstandkoming van een Europees beleid ten aanzien van persoonsregistraties.

De Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) is de algemene privacywet in ons land met betrekking tot de persoonsregistraties: de *lex generalis*. Naast deze wet zijn er ook andere wetten die regels kennen betreffende de persoonlijke levenssfeer en persoonsregistraties. Deze wetten gelden als bijzondere regelgeving: *lex specialis*. Enkele voorbeelden hiervan zijn de Wet Politierregisters (1990, 414), de Wet op de Gemeentelijke Basisadministratie (Stb. 1994, 494), etc.³ De *lex specialis* en de daaruit voortvloeiende regelgeving zijn in de onderzoeken naar de desbetreffende beleidsterreinen (politie, bevolkingsadministratie en reisdocumenten, etc.) meegenomen.

Het ligt in de verwachting dat de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) in 2001 vervangen zal worden door Wet bescherming persoonsgegevens. Een wetvoorstel hiertoe is momenteel in behandeling bij het parlement. Het object van de nieuwe wetgeving is niet langer de 'persoonsregistratie', maar de 'verwerking van persoonsgegevens in al haar stadia' (zie § 4.13). De invoering van de toekomstige wet vormt in dit opzicht een belangrijke cesuur op het beleidsterrein.

3 Actorenoverzicht

Hieronder staan alle overheidsorganen vermeld die actief zijn (geweest) op het beleidsterrein persoonsregistraties. Per overheidsorgaan is een globale aanduiding gegeven van de rol die deze actor speelt of heeft gespeeld op het beleidsterrein.

3.1 Minister-President

Ingevolge art. 26 van de Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid (Stcr. 1975, nr. 50) bepalen de Minister-President, de Minister van Justitie, de Minister van Binnenlandse Zaken en de betrokken minister(s) gezamenlijk op welke geautomatiseerde persoonsregistraties de voornoemde regelgeving niet van toepassing is in verband met de staatsveiligheid.

3.2 Minister van Justitie

De Minister van Justitie is de voornaamste actor op het beleidsterrein persoonsregistraties.

Bij het KB van 21 februari 1972 (Stcr. 1972, 43) besloten de Minister van Justitie, de Minister van Binnenlandse Zaken en de Minister van Economische Zaken tot instelling van de Staatscommissie-Koopmans. Mede op basis van de adviezen van deze commissie stelden de Minister van Justitie en staatssecretaris van Binnenlandse Zaken de Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid (Stcr. 1975, nr. 50) en de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) op. De Minister van Justitie is grotendeels verantwoordelijk voor de hieruit voortvloeiende wet- en regelgeving

De Minister van Justitie, de Minister van Binnenlandse Zaken en de Minister van Buitenlandse Zaken hebben gezamenlijk de Wet ter ratificatie van het Verdrag van Straatsburg (Stb. 1990, 351) voorbereid.

Het wetsvoorstel voor de Wet bescherming persoonsgegevens (Stb. 2000, 302) is door de Minister van Justitie en de Minister van Binnenlandse Zaken gezamenlijk voorbereid.

3.3 Minister van Binnenlandse Zaken

Na de Minister van Justitie is de Minister van Binnenlandse Zaken de voornaamste actor op het beleidsterrein persoonsregistraties.

Zie § 3.2 voor meer informatie over het optreden van de Minister van Binnenlandse Zaken op het beleidsterrein persoonsregistraties.

3.4 De Minister van Buitenlandse Zaken

Zie § 3.2 voor meer informatie over het optreden van de Minister van Buitenlandse Zaken op het beleidsterrein persoonsregistraties.

3.5 Minister van Economische Zaken

De Minister van Economische Zaken was betrokken bij de voorbereiding van het KB waarbij tot instelling van de Staatscommissie-Koopmans besloten werd (zie § 3.2).

De Minister [staatssecretaris] van Economische Zaken is samen met de Minister van Justitie, de Minister van Binnenlandse Zaken, de Minister van Onderwijs en Wetenschappen en de Minister van Verkeer en Waterstaat verantwoordelijk voor het voorbereiden van een AMVB, waarin wordt vastgesteld op welke wettelijke ingestelde persoonsregistraties de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) niet van toepassing is.

3.6 Minister van Onderwijs en Wetenschappen

Zie § 3.5 voor meer informatie over het optreden van de Minister van Onderwijs en Wetenschappen op het beleidsterrein persoonsregistraties.

3.7 Minister van Verkeer en Waterstaat

Zie § 3.5 voor meer informatie over het optreden van de Minister van Verkeer en Waterstaat op het beleidsterrein persoonsregistraties.

3.8 Minister van Financiën (staatssecretaris)

De Minister van Financiën (staatssecretaris), de Minister van Justitie en de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (staatssecretaris) bepalen gezamenlijk in welke gevallen het is toegestaan om een wettelijk identificatienummer op te nemen in een persoonsregistratie of daaruit te verstrekken.

3.9 Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (staatssecretaris)

Zie § 3.8 voor meer informatie over het optreden van de Minister (staatssecretaris) van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer op het beleidsterrein persoonsregistraties.

3.10 Bestuursorgaan

In de handelingenlijst is het bestuursorgaan een veel voorkomende actor. Conform art. 1, lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht (Stb. 1994, 1) wordt hier onder bestuursorgaan verstaan:

- a. een orgaan van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld, of
- b. een ander persoon of college, met enig openbaar gezag bekleed.

Ingevolge art. 1, lid 2 van de Algemene wet bestuursrecht (Stb. 1994, 1) worden de volgende organen, personen en colleges niet als bestuursorganen aangemerkt:

- a. de wetgevende macht;

- b. de beide kamers en de verenigde vergadering der Staten-Generaal;
- c. onafhankelijke, bij de wet ingestelde organen die met rechtspraak zijn belast;
- d. de Raad van State en zijn afdelingen;
- e. de Algemene Rekenkamer;
- f. de Nationale Ombudsman en de substituut-ombudsmannen;
- g. de voorzitters, leden griffiers en secretarissen van de in de onderdelen *b* tot en met *f* bedoelde organen, de procureur-generaal, de plaatsvervangende procureur-generaal en de advocaten-generaal bij de Hoge Raad, alsmede de commissies uit het midden van de in de onderdelen *b* tot en met *f* bedoelde organen.

Lid 3 van art. 1 van de Algemene wet bestuursrecht (Stb. 1994, 1) vermeldt tenslotte: ‘Een ingevolge het tweede lid uitgezonderd orgaan, persoon of college wordt wel als bestuursorgaan aangemerkt voor zover het orgaan, de persoon of het college besluiten neemt of handelingen verricht ten aanzien van een niet voor het leven benoemde ambtenaar als bedoeld in art. 1 van de Ambtenarenwet als zodanig, zijn nagelaten betrekkingen of zijn rechtverkrijgenden.’

In zijn hoedanigheid als houder is de actor bestuursorgaan verantwoordelijk voor:

- het opstellen van een reglement (voorheen regeling) voor zijn persoonsregistratie;
- het treffen van voorzieningen ter bevordering van de juistheid en de volledigheid van de opgenomen persoonsgegevens;
- het voldoen aan de rechten van de geregistreerde op kennisneming en verbetering van zijn/haar persoonsgegevens;
- een rechtmatige omgang met gevoelige gegevens;
- het vragen om schriftelijke toestemming aan geregistreerde of zijn wettelijke vertegenwoordiger tot het verstrekken van gegevens uit een persoonsregistratie aan derden;
- het beslissen op een aanvraag van personen of instanties met een publiekrechtelijke taak om gegevens uit persoonsregistraties aan hen te verstrekken;
- het op verzoek verstrekken van inlichtingen aan de Registratiekamer;
- het treffen van voldoende technische en organisatorische voorzieningen ter beveiliging van een persoonsregistratie tegen verlies of aantasting van de gegevens en tegen onbevoegde kennisneming, wijziging of verstrekking daarvan.

3.11 Vakminister

Een minister is ingevolge art. 1, lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht (Stb. 1994, 1) een bestuursorgaan. De handelingen die de vakminister uitvoert in zijn hoedanigheid als houder van een persoonsregistratie zijn daarom ondergebracht onder de actor bestuursorgaan.

Naast de algemene handelingen (zie hoofdstuk 5) vormen de handelingen nr. 43, 44, 45, 63, 68, 77 en 99 hierop een uitzondering. De actor oefent deze handelingen (eventueel) uit in zijn hoedanigheid van vakminister en niet als houder.

3.12 Staatscommissie-Koopmans

Krachtens het KB van 21 februari 1972 (Str. 1972, 43) besloot de overheid tot instelling van de Staatscommissie-Koopmans. Deze commissie had de volgende taken:

- het adviseren van de overheid inzake wettelijke en andere maatregelen ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met het gebruik van geautomatiseerde registratiesystemen;
- het adviseren over de vraag in hoeverre het wenselijk was deze maatregelen (mede) van toepassing te doen zijn op andere persoonsregistraties, met name wanneer daaruit gegevens aan derden werden verstrekt.

3.13 Registratiekamer

Krachtens de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) besloot de overheid tot instelling van de Registratiekamer. De Registratiekamer heeft de volgende taken:

- het toezien op de werking van persoonsregistraties, zowel binnen als buiten de overheid;
- het adviseren van de regering inzake de wetgeving en beleid op het terrein van de privacy-bescherming in verband met persoonsregistraties;
- het behandelen van klachten en verzoeken van geregistreerden en andere belanghebbenden
- het toetsen van gedragcodes;
- het uitoefenen van diverse taken die dit orgaan ingevolge de Wet politieregisters (Stb. 1990, 414) en andere bijzondere wetgeving wordt toegekend;
- het uitoefenen van diverse internationaalrechtelijke taken die verband houden met het voorgaande.

NB De handelingen van de Registratiekamer zelf zijn niet opgenomen in dit rapport (zie § 2.3).

3.14 Instantie belast met toezicht op een (geautomatiseerde) persoonsregistratie

Art. 16 van de Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid (Stcr. 1975, nr. 50) schreef voor dat, indien een persoonsregistratie daartoe aanleiding gaf, er een instantie moest worden aangewezen die met het toezicht op de werking van de registratie was belast.

Alhoewel in de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) een voorziening voor een dergelijk toezicht ontbrak, voorzagen verschillende reglementen hierin zelf.

4 Ontwikkelingen op het beleidsterrein persoonsregistraties

4.1 De volkstelling van 1970

Het recht op privacy en de bescherming hiervan zijn allerm minst recente verworvenheden in ons land. Bepaalde privacyrechten als huisrecht (1815) en briefgeheim (1848) hebben als gegarandeerde grondrechten een zeer lange historie. Met de opkomst van de informatietechnologie kreeg het recht op privacy nieuwe en voorheen onvermoede kanten, die om een andere benaderingswijze van de overheid vroegen.

In het begin van de jaren zeventig werd het voornoemde vraagstuk manifest. De samenleving stond aan de vooravond van grote doorbraken op het terrein van de informatietechnologie. De aandacht voor de regulering van de omgang met persoonsgegevens was hierdoor sterk toegenomen. Velen toonden zich bezorgd over de toenemende mogelijkheden tot manipulatie van de samenleving door het beschikken over persoonsgegevens. Mr. W.F. Korthals Altes schreef in dit verband over een 'Big Brother-syndroom'. Hij definieerde dit begrip als volgt: 'de angst dat een paar deskundige alwetters met behulp van de alleen hun ter beschikking staande informatie het leven van de burger tot in de kleinste details zouden kunnen beheersen.'⁴

Het maatschappelijke ongenoegen spitte zich voornamelijk toe op de modernisering van de informatievoorziening van de overheid. In brede kringen rees verzet tegen de volkstelling van 1970. Dit was de eerste volkstelling die met behulp van computers werd verwerkt. Het protest hiertegen vormde een uiting van een latent onbehagen over de op gang komende informatisering en de gevolgen hiervan voor burgers.⁵ Uiteindelijk weigerde 6% van de bevolking zijn medewerking aan de volkstelling en gold deze als mislukt.⁶ Niet alleen de geplande volkstelling ondervond kritiek. Er ontstonden ook protesten tegen het voornemen van de overheid om op basis van een algemeen administratienummer (persoonsnummer) een Centrale persoonsadministratie te ontwikkelen. Hier was eveneens sprake van een signaal uit de samenleving, dat er behoefte bestond aan wettelijke voorzieningen ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met de voortschrijdende technologische ontwikkelingen.

In 1971 besloot de overheid tot instelling van een commissie die zich over deze problematiek moest buigen. Dit besluit nam zij niet louter uit bezorgdheid voor de privacybescherming in Nederland. Een belangrijk motief van de regering hiervoor was haar toezegging dat er geen centraal persoonsnummer ingevoerd zou worden voordat er wetgeving van kracht zou zijn inzake de omgang met persoonsgegevens. De invoering van een centraal persoonsnummer was de absolute voorwaarde voor een landelijke persoonsadministratie, die het kabinet wilde invoeren.⁷

4.2 De Staatscommissie-Koopmans

Op 16 maart 1972 installeerde de Minister van Justitie de Staatscommissie-Koopmans. Alhoewel de commissie breed was samengesteld, overheerste het wetenschappelijke en ambtelijke element. De inbreng vanuit het bedrijfsleven was gering. Met de instelling van de Staatscommissie-Koopmans werd de toekomstige privacywet de primaire verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie.⁸

De commissie had tot taak om de overheid te adviseren inzake wettelijke en andere maatregelen ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met het gebruik van geautomatiseerde registratiesystemen. Ook met de vraag in hoeverre het wenselijk was deze maatregelen (mede) van toepassing te doen zijn op andere persoonsregistraties, hield de commissie zich bezig. Zij was gemachtigd om deskundigen te horen wanneer zij het oordeel daarvan voor haar werkzaamheden noodzakelijk achtte.

In 1974 bracht de Staatscommissie-Koopmans een interim-rapport uit. Hierin werd een beroep gedaan op alle betrokkenen om zoveel mogelijk zelf voorlopige voorzieningen te treffen.⁹ De hier reeds geuite gedachte aan eigen reglementering (ofwel *zelfregulering*) door de betrokken actoren zou één van de hoofdlijnen worden van het toekomstige overheidsbeleid op het gebied persoonsregistraties.

4.3 Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid

Het door de Staatscommissie-Koopmans uitgebrachte interim-rapport diende in belangrijke mate als fundament voor de Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid (Stcr.1975, nr. 50). Een ambtelijke werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de departementen van Justitie en Binnenlandse Zaken, stelde deze aanwijzingen op. Op 7 maart 1975 stelde de ministerraad deze voorschriften vast.

Als uitgangspunt gold dat er van een geautomatiseerde registratie sprake was ‘wanneer een geordende verzameling van gegevens langs geautomatiseerde weg toegankelijk is gemaakt’. In geval van twijfel diende een oplossing te worden gekozen die aan de bescherming van de persoonlijke levenssfeer het meeste recht deed.¹⁰ Aan het begrip persoonsgegevens werd een ruime betekenis toegekend. Bedoeld werden ‘alle gegevens die op individuele personen te herleiden zijn’.¹¹

Het doel van de aanwijzingen was te verzekeren dat met betrekking tot de werking van geautomatiseerde registraties bij de centrale overheid ‘voldoende waarborgen bestaan voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.’ Met het opstellen van de voornoemde richtlijnen wilde de overheid tevens een zekere eenvormigheid bereiken in de te treffen voorzieningen bij haar geautomatiseerde systemen. Deze was niet slechts gewenst vanuit het belang van rechtsgelijkheid van de geregistreerden. Ook de doelmatigheid van de automatisering binnen de centrale overheid was hiermee gediend.¹²

In de aanwijzingen gaf de overheid gevolg aan de aanbeveling van de Staatscommissie-Koopmans om betrokkenen zoveel mogelijk zelf voorzieningen te laten treffen. De voorschriften legden aan ‘het gezag’ dat verantwoordelijk is voor een bepaald registratiesysteem, de plicht op een regeling te maken voor dat systeem. Overigens stelde de wetgever nadrukkelijk dat ‘het gezag’ hier in vele gevallen een Minister is.¹³ Deze verplichting om een regeling op te stellen is de eerste vorm van zelfregulering op het beleidsterrein persoonsregistraties.

In elke regeling moest een houder worden aangewezen. De houder is degene die zeggenschap heeft over de werking van de betreffende persoonsregistratie. Hij is verantwoordelijk voor de naleving van de opgestelde regeling. De overheid ging er van uit dat in de regel het hoofd van de betrokken directie, dienst of instelling als houder zou worden aangewezen.¹⁴ In de handelingen is het begrip houder steeds vertaald naar de actor bestuursorgaan (zie § 2.3).

In de regeling diende de doelstelling van de registratie nauwkeurig omschreven te worden. De aanwijzingen schreven voor dat een geautomatiseerde registratie bij het rijk alleen gegevens mocht bevatten die voor het omschreven doel noodzakelijk waren (het beginsel van doelbinding). Gegevens dienden verwijderd te worden zodra zij hun belang voor de doelstelling van de registratie hadden verloren. Behalve de persoonlijke levenssfeer was daarmee ook de doelmatigheid van de registratie gediend. Daarnaast moest de regeling vermelden:

- over welke categorieën van personen de registratie gegevens bevat;
- welke gegevens voor elke categorie ten hoogste kunnen worden opgenomen;
- in welke gevallen opgenomen gegevens worden verwijderd.

In de Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid (Stcr. 1975, nr. 50) was reeds het inzage- en correctierecht van de geregistreerde vastgelegd. Sindsdien is de houder verplicht om op verzoek van de geregistreerde:

- de gegevens te verstrekken welke over de geregistreerde zijn opgenomen;
- de gegevens te verbeteren of te verwijderen die onjuist zijn of ten onrechte in de registratie zijn opgenomen;
- ontbrekende gegevens aan te vullen in de registratie;
- mede te delen welke gegevens uit de registratie aan andere instanties zijn verstrekt.

Aanvankelijk maakten geregistreerden slechts zeer spaarzaam gebruik van de bovenstaande rechten.¹⁵

Tenslotte benadrukte de overheid dat de door haar uitgevaardigde aanwijzingen een voorlopig karakter hadden. Door de gecompliceerdheid van de betreffende materie verwachtte zij dat met een definitieve wettelijke regeling nog de nodige tijd gemoeid zou zijn. Wel werd gesteld dat de toekomstige regeling zich niet zou beperken tot de rijksoverheid, maar eveneens zou gelden voor provinciale, gemeentelijke en particuliere actoren.¹⁶

Niet iedereen was even ingenomen met de voornoemde regelgeving. De aanvaarding in de Tweede Kamer van de breed gesteunde motie-Beckers-De Bruijn in 1979 getuigde hiervan. De strekking van deze motie was dat de aanwijzingen niet aan de gegroeide praktijk voldeden. De opstellers verweten de regering in gebreke te blijven bij het informeren van burger over het bestaan van persoonsregistraties en de daarmee verbonden voor- en nadelen. Zij verzochten de regering om registratiehouders te verplichten (potentieel) geregistreerden op de hoogte te stellen van de opneming van hun gegevens en het doel van de registratie. De motie omvatte ook het verzoek om een korte afhandelingstermijn bij de inzage- en correctieverzoeken te bevorderen. Tenslotte pleitten de opstellers voor het verbieden van het ongemotiveerde en ongecontroleerde koppelen van registratiesystemen. De integrale herziening van de Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid (Stcr. 1975, nr. 50), die de Minister bij deze gelegenheid min of meer toezegde, is er nooit van gekomen.

Ondanks de onvolkomenheden vervulden de in 1975 uitgevaardigde aanwijzingen een voorbeeldfunctie. Een aantal gemeenten nam niet lang hierna het model van zelfregulering over. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) stelde later een standaardverordening en –reglement op. Ook een (overigens gering) aantal organisaties en bedrijven in de particuliere sector nam het voorbeeld over en stelde reglementen op.¹⁷ Medio jaren tachtig beschikten vrijwel alle universitaire instellingen over eigen privacy-reglementen.¹⁸

4.4 Het Verdrag van Straatsburg

Eén van de belangrijkste verdragen die binnen de Raad van Europa tot stand zijn gekomen, is het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele vrijheden van 4 november 1950. Naast de veelal politieke vrijheden is in dit verdrag ook het recht op privacy vastgelegd. De Raad van Europa onderkende reeds in een vroeg stadium dat ontwikkelingen van de informaticatechnologie een aantasting konden betekenen van het voornoemde grondrecht.

In 1968 verzocht de Raadgevende Vergadering van de Raad van Europa het Comité van Ministers om te bestuderen of de Europese Conventie en de nationale wetgeving van de lidstaten het recht op privacy voldoende waarborgden tegenover de moderne technologie. Het daarop volgende onderzoek toonde aan dat dit niet het geval was. Naar aanleiding hiervan nam het Comité van Ministers een tweetal resoluties aan inzake de privacybescherming in de particuliere en publieke sector. Aangezien deze resoluties niet bindend waren, benadrukte de Raad van Europa het belang van een regulatief verdrag. In opdracht van het Comité van Ministers toog een commissie van deskundigen aan het werk. Het resultaat was het Verdrag van Straatsburg (Trb. 1988, 7). Dit verdrag was op 28 januari 1981 gereed voor ondertekening door de lidstaten van de Raad van Europa.¹⁹ Op 1 oktober 1985, zoals afgesproken drie maanden nadat vijf lidstaten het verdrag hadden geratificeerd, trad het in werking.

Ten gevolge van dit verdrag kunnen de lidstaten van de Raad van Europa alleen partij worden bij deze overeenkomst als zij in hun nationale wetgeving de noodzakelijke maatregelen hebben getroffen ter uitvoering van de grondbeginselen van dit verdrag. Daarnaast bevat het verdrag tevens bepalingen over grensoverschrijdend gegevensverkeer en internationale samenwerking. In de hierna tot stand gekomen Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) zijn deze bepalingen overgenomen in een aparte paragraaf.

Overigens geldt het Verdrag van Straatsburg (Trb. 1988, 7) alleen voor geautomatiseerde bestanden van persoonsgegevens en de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens. Daarbij bevat het verdrag geen rechtstreeks bindende bepalingen.

Na de totstandkoming van het Verdrag van Straatsburg (Trb. 1988, 7) met zijn algemene beginselen is er binnen de Raad van Europa gewerkt aan sectorspecifieke uitwerkingen hiervan. Er zijn bijvoorbeeld aanbevelingen gedaan voor reglementen op het gebied van geautomatiseerde medische databanken, bescherming van

persoonsgegevens ten bate van wetenschappelijk onderzoek, etc. Bij de diverse sectorale reglementen die later in ons land zijn opgesteld, is gekeken naar deze aanbevelingen.

Ook bij de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) bestond belangstelling voor een geïntegreerde benadering van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. De OESO heeft in september 1980 richtlijnen (Guidelines governing the protection of privacy and transborder flows of personal data) aangenomen die overeenkomen met het minimum aan grondbeginselen zoals worden voorgeschreven in het Verdrag van Straatsburg (Trb. 1988, 7). De betekenis hiervan is vooral gelegen in het feit dat niet-verdragspartijen, zoals de Verenigde Staten, Australië, Canada en Japan, deze richtlijnen hebben geaccepteerd.²⁰

Sinds de vaststelling in 1981 hebben de grondbeginselen van het Verdrag van Straatsburg (Trb. 1988, 7) een belangrijke rol gespeeld bij de implementatie van nationale regelgeving betreffende de bescherming van persoonsgegevens. De invoering van dergelijke regelgeving bleef aanvankelijk beperkt tot West-Europese landen. Met de ingrijpende hervormingen in Centraal- en Oost-Europa eind jaren tachtig is hierin verandering gekomen. Ook op het terrein van de bescherming van de persoonsgegevens zijn daar sindsdien aanzienlijke vorderingen gemaakt. Een groot aantal van deze landen is inmiddels lid van de Raad van Europa en hebben privacywetten afgekondigd.²¹

4.5 Ingetrokken wetsvoorstellen

In 1976 kwam de Staatscommissie-Koopmans met haar eindrapport. Dit bevatte de volledige tekst voor een wetsvoorstel. Ondanks de verzekering van de toenmalige Minister van Justitie dat het wetsvoorstel de 'hoogste prioriteit' had, duurde het niettemin tot 30 november 1981 (!) voordat de indiening hiervan bij de Tweede Kamer plaatsvond.²² Het wetsvoorstel week bovendien nauwelijks af van het oorspronkelijke ontwerp van de Staatscommissie-Koopmans.

In afwachting van de inwerkingtreding van het voornoemde wetsvoorstel werd in juli 1982 een ontwerp voor een interimwet gepresenteerd.²³ Dit voorstel tot een Tijdelijke wet aanmelding geautomatiseerde persoonsregistraties had volgens de toelichting slechts een inventariserende strekking. Het wetsvoorstel leidde in de praktijk tot niets. Uiteraard kwam dit de overtuigingskracht van het overheidsbeleid ook niet ten goede.²⁴

Het in 1981 ingediende wetsvoorstel had eveneens geen praktische gevolgen. Dit ontwerp was gebaseerd op een administratiefrechtelijke aanpak, waarbij iedere geautomatiseerde registratie onderworpen zou zijn aan een hiertoe in te stellen Registratiekamer. Op deze benaderingswijze kwam veel kritiek. De voorgestelde regeling werd door velen als te bureaucratisch ervaren. De gecompliceerdheid van de regeling stuitte tevens op bezwaren. Vooral de gebrekkige definitie van het begrip persoonsregistratie, alsmede de ondoorzichtigheid van de driedeling in meldings-, reglements- en vergunningsplichtige registraties, ondervond kritiek. Daarnaast bestond de vrees dat de regeling onvoldoende bestand zou zijn tegen de toekomstige ontwikkelingen in de informatietechnologie en werd de reikwijdte van het wetsvoorstel als te beperkt beoordeeld. Critici stelden dat ook niet-geautomatiseerde bestanden met persoonsgegevens onder de regeling dienden te vallen. De reeds bestaande twijfel over de toepasbaarheid van het wetsvoorstel nam hierdoor verder toe. In het kader van het dereguleringsbeleid trok de Minister van Justitie in 1984 het voorstel in.²⁵ Dit zorgde voor verder oponthoud.

Inmiddels had de regering haar plan voor een centrale persoonsregistratie losgelaten, nadat de VNG in 1983 met een alternatief voorstel voor een decentrale landelijke personenadministratie was gekomen. De ontwerp-Wet op de centrale persoonsadministratie (ingediend op 21 januari 1982) werd daarom ingetrokken. Op 1 november 1984 presenteerde de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken zijn beleidsvoornemens inzake de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (GBA) aan de Tweede Kamer. In het voorjaar van 1985 gaf een parlementaire commissie toestemming om de beleidsplannen voor de GBA verder uit te werken. Onmiddellijk daarna gingen de feitelijke voorbereidingen van het GBA-project van start.²⁶

4.6 De Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid

Namens de ministerraad stelde Minister-President Van Agt op 16 juli 1982 de Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid (Stcr. 1982, 156) vast. Hierin stonden allerlei gedetailleerde voorschriften inzake het gebruik en beheer van geautomatiseerde persoonsregistraties bij de rijksoverheid.²⁷ Deze voorschriften moesten in de eerste plaats het onbevoegd kennismaken van persoonsgegevens door derden en eigen personeel voorkomen. Daarnaast moesten deze aanwijzingen bijdragen tot een beperking van de mogelijkheid om opzettelijk of onopzettelijk schade aan gegevens en aan apparatuur toe te brengen.²⁸ Met enige nadruk stond vermeld dat deze aanwijzingen niet slechts de bescherming van de persoonlijke levenssfeer dienden, maar ook het waarborgen van een correcte computerverwerking en daarmee de bedrijfszekerheid.²⁹

Met de inwerkingtreding van deze voorschriften werd de beveiligings- en organisatieparagraaf ingetrokken van de Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid (Stcr. 1975, nr. 50). De overige artikelen hiervan bleven onverminderd van kracht.³⁰

4.7 De Grondwetwijziging van 1983

In 1983 werd het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer verheven tot een grondrecht. Aan de Grondwet werd dit recht toegevoegd door de opname van het nieuwe art. 10. Feitelijk was dit het eerste legislatieve resultaat in Nederland op het beleidsterrein persoonsregistraties.

De leden van het desbetreffende grondwetsartikel luiden:

1. Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer.
2. De wet stelt regels ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met het vastleggen en verstrekken van persoonsgegevens.
3. De wet stelt regels inzake de aanspraken van personen op kennisneming van over hen vastgelegde gegevens en van het gebruik dat daarvan wordt gemaakt, alsmede op verbetering van zodanige gegevens.

De inwerkingtreding van art. 10 werd op grond van additioneel art. VI in eerste instantie uitgesteld tot 17 februari 1988. Hierbij bestond echter de mogelijkheid om deze termijn bij de wet voor ten hoogste nog eens vijf jaren te verlengen.³¹ Het uitstellen van de inwerkingtreding van het grondrecht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer hield verband met de opdracht aan de wetgever in de leden 2 en 3 van art. 10 om regels te stellen inzake de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer in verband met de registratie van persoonsgegevens. Bij de wet van 11 februari 1988 werd de termijn waarna het grondrecht in werking treedt, verlengd tot 17 februari 1990 'voor wat betreft verzamelingen van persoonsgegevens gehouden door de overheid.' Ruimschoots voor het verstrijken van deze nieuwe termijn werd de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) in het Staatsblad geplaatst.

Naast het bovengenoemde grondrecht is in de Grondwet ook de openbaarheid van bestuursinformatie vastgelegd (art. 110). Deze bepaling heeft vooral uitwerking gekregen in de Wet Openbaarheid Bestuur (Stb. 1991, 703). Het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer is in deze wet relatief beschermd. Informatie aangaande iemands privacy moet openbaar worden gemaakt, tenzij het algemene belang van de openbaarmaking niet opweegt tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.³² In de praktijk kunnen privacy en openbaarheid elkaar beperken als botsende rechtsbelangen.³³ Welk belang uiteindelijk de doorslag geeft hangt af van de context waarin beide belangen in het geding zijn. In diverse gevallen is door de Ombudsman of rechter hierover een uitspraak gedaan.

4.8 Wet persoonsregistraties

Een ambtelijke werkgroep, samengesteld door de departementen van Justitie en Binnenlandse Zaken, bereidde de ontwerp-Wet persoonsregistraties voor. Op 29 juli 1985 vond de indiening van het wetsvoorstel plaats. Het betrof een zeer ingrijpende wijziging en modernisering ten opzichte van de eerdere teksten.

Het wetsvoorstel onderging tijdens de parlementaire behandeling in de Tweede Kamer nauwelijks wijzigingen. Slechts de vraag of de voorgestelde wet ook onverkort van toepassing zou moeten zijn op kerkgenootschappen en andere genootschappen op geestelijke grondslag, leidde tot aanvaarding van het amendement-Kosto. De voornoemde vraag werd hierin bevestigend beantwoord. Ook de vestigingsplaats van de in te stellen Registratiekamer bleek een onderwerp van discussie te zijn. In plaats van de voorgestelde vestigingsplaats in het Noorden van het land, koos de Tweede Kamer voor de omgeving van Den Haag.

Tijdens de behandeling in de Eerste Kamer vond er een diepgaande discussie plaats over de begrippen 'persoonsgegevens' en 'persoonsregistratie'. Hiermee was feitelijk de reikwijdte van de wet het onderwerp van het debat. De schriftelijke behandeling in de Eerste Kamer leidde nog tot een precisering van verschillende basisbegrippen. Op 27 december 1988 aanvaardde de Eerste Kamer tenslotte het wetsvoorstel. Hiervoor onderbrak zij haar kersteces. Bij deze ingelaste vergadering liet de oppositie evenwel verstek gaan. Zij protesteerde daarmee tegen de geforceerde afhandeling van een wetsvoorstel tot invoering van een sociaal-fiscaal nummer. In de slotfase van de behandeling van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) was hiermee een politieke koppeling ontstaan.³⁴

De Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) trad gefaseerd in werking. Het eerste deel van de wet trad in werking op 1 juli 1989 en het tweede deel op 1 januari 1990. Met de inwerkingtreding van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) voldeed de overheid aan haar verplichtingen die voortvloeiden uit art. 10 van de Grondwet en daarmee aan de voorwaarden zoals gesteld in het Verdrag van Straatsburg (Trb. 1988, 7).

In tegenstelling tot de voorgaande regelingen gold de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) voor alle persoonsregistraties die systematisch toegankelijk waren. Het deed dus niet langer ter zake of deze registraties langs geautomatiseerde weg gevoerd werden of in handen waren van de rijksoverheid.³⁵ Het begrip houder kreeg hiermee een aanmerkelijke verbreding, aangezien dit begrip nu eveneens van toepassing was op provinciale, gemeentelijke en particuliere actoren.

Ook in de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) stond de bescherming van de persoonlijke levenssfeer centraal. Als een belangrijk middel hiertoe zag de overheid gecontroleerde zelfregulering. Hieronder verstond zij dat de houders van persoonsregistraties zelf maatregelen namen om de persoonlijke levenssfeer van het individu te waarborgen. De nieuwe wet bood hun hiertoe het raamwerk. Ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer bleef in de nieuwe wet ook het beginsel van de doelbinding volledig gehandhaafd.

In de wet werden drie vormen van zelfregulering geschetst: reglementen, meldingen en gedragscodes. Op micro-niveau kreeg het principe van zelfregulering de vorm van meldingen (bedrijfsleven) en reglementen (overheid). De meldings- en reglementspllicht golden als een vorm van individuele zelfregulering. Op macro-niveau kreeg het principe van zelfregulering de vorm van gedragscodes opgesteld door branche-organisaties. Bij de gedragscodes is er sprake van collectieve zelfregulering. Een gedragscode moest ter goedkeuring aan de Registratiekamer worden voorgelegd. Een positieve beoordeling door de Registratiekamer bond de rechter echter niet. De code vormde altijd slechts een aanvulling op de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) en kon deze nooit vervangen. Alle bepalingen van de wet (meldingspllicht, materiële normen, rechten geregistreerden, etc.) bleven derhalve van toepassing.³⁶

Kritiek kwam er op het feit dat bij de voorgeschreven vormen van zelfregulering niet was voorzien in preventief toezicht.³⁷ Voorts was het niet intrekken van de aanwijzingen uit 1975 van invloed op de naleving van de reglements- en meldingspllicht. De reglementering en aanmelding van een aantal persoonsregistraties van de overheid vonden dientengevolge plaats op zowel de grondslag van de nieuwe wet als de voornoemde aanwijzingen.³⁸ Uiteindelijk zijn deze aanwijzingen in onbruik geraakt.³⁹

Alhoewel in beginsel alle houders krachtens de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) verplicht werden om een openbare beschrijving te maken van de door hen gevoerde persoonsregistraties, was de praktijk beduidend minder stringent. Voor persoonsregistraties van een veelvoorkomend standaardtype, die geen bedreiging vormde voor de persoonlijke levenssfeer, kwam geen verplichting tot het maken van een dergelijke beschrijving. De grote meerderheid van de door de overheid en het bedrijfsleven gevoerde persoonsregistraties viel onder één van de uitzonderingscategorieën, zoals geformuleerd waren in het Besluit genormeerde vrijstelling (Stb. 1990, 16).

Tot de inwerkingtreding van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) vond het voorbeeld van zelfregulering in het bedrijfsleven weinig navolging. Slechts binnen enkele sectoren was men op initiatief van brancheorganisaties overgegaan tot de vaststelling van een specifiek privacy-reglement of een vergelijkbare vorm van zelfregulering. Enkele voorbeelden van dergelijke initiërende organisaties zijn het Bureau Krediet-Registratie, het Genootschap voor Reclame en het Verbond van Verzekeraars.⁴⁰ De Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) bood aan de overheid de mogelijkheid om via bindende voorschriften per branche of type persoonsregistratie actie te ondernemen wanneer de zelfregulering onvoldoende van de grond kwam.

In de meeste buitenlandse wetten op het gebied van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met persoonsregistraties was voorzien in een zelfstandige toezichthoudende instantie.⁴¹ Sinds de invoering van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) kende Nederland eveneens een dergelijke instantie: de Registratiekamer. Dit orgaan was een onafhankelijk college met de taak toezicht te houden op de naleving van de nieuwe wet. Het college kon daartoe ambtshalve of op verzoek van belanghebbenden een onderzoek instellen. Daarnaast had de Registratiekamer de taak om de regering desgevraagd of uit eigen beweging van advies te dienen over de uitvoering van de wet en andere onderwerpen die hiermee samenhangen. In verband hiermee bracht zij jaarlijks een openbaar verslag uit van haar werkzaamheden en bevindingen, waarin eveneens kon worden gewezen op bestaande misstanden ten aanzien van persoonsregistraties.

De Registratiekamer verrichtte meer taken dan in de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) opgesomd stonden. Een belangrijke taak was het geven van voorlichting aan geregistreerden en houders. Daarnaast onderhield de Registratiekamer contact met gelijksoortige instanties in het buitenland en speelde zij een belangrijke adviserende rol in het kader van de EU en de Raad van Europa.⁴²

Overigens bleef de bevoegdheid van de Nationale Ombudsman met betrekking tot geschillen over de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) bestaan, naast die van de Registratiekamer. Wanneer echter de Registratiekamer bij een geschil betrokken was op grond van adviserende en bemiddelende taken, trad de Ombudsman terug.

De invoering van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) is destijds op intensieve wijze ondersteund door de rijksoverheid, in het bijzonder door de ministeries van Justitie en Binnenlandse Zaken. Daarnaast was het belang van de inbreng van maatschappelijke organisaties bij de invoering van de wet groot. Vooral de Stichting Waakzaamheid Persoonsregistraties⁴³ speelde een voornamelijk rol op het terrein van voorlichting, cursussen en klachtenbehandeling. Ook branche-, beroeps- en koepelorganisaties waren dikwijls van betekenis bij de invoering van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665). Zij stelden modelreglementen en -formulieren op, ontwikkelden voorlichtingsmateriaal en functioneerden als intermediair naar de Registratiekamer. De VNG speelde eveneens een actieve en ondersteunende rol door de uitgave van voorlichtingsmateriaal, het organiseren van bijeenkomsten en haar rol als bemiddelaar naar de Registratiekamer.⁴⁴

Ondanks deze voorlichtingswerkzaamheden waren geregistreerden zelf vaak onbekend met de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) en de rechten die hun daarin werden toegekend. Dit bleek onder meer uit een sociaal-wetenschappelijke evaluatie van deze wet die in de jaren 1994-1995 is uitgevoerd (zie § 7.18). Slechts kleine aantallen geregistreerden maakten gebruik van het recht op inzage of correctie.⁴⁵

4.9 Contractuele regelingen in het internationaal gegevensverkeer

In verband met de lacunes in en de onzekerheid over het wettelijke beschermingsniveau van persoonsgegevens is ook gezocht naar andere instrumenten dan wet- en regelgeving. Een punt van belang was hierbij met name het niveau van bescherming in relatie tot grensoverschrijdend gegevensverkeer. In dit opzicht kwam de mogelijkheid van contractuele regeling naar voren. De contractuele aanpak was om twee redenen van betekenis. Enerzijds bestond in veel landen nog geen beschermingsregime inzake persoonsgegevens en anderzijds was er het handelspolitieke belang. In het najaar van 1992 kwam op gezamenlijk initiatief van de Raad van Europa, de EU en de Internationale Kamer van Koophandel de tekst tot stand van een modelregeling inzake export van persoonsgegevens.⁴⁶

4.10 De bescherming van persoonsgegevens en Schengen⁴⁷

In 1993 stemde het Nederlandse parlement in met de ratificatie van het Akkoord van Schengen (Trb. 1988, 7). Met de totstandkoming van dit verdrag in 1985 en de bijbehorende Uitvoeringsovereenkomst (Trb. 1990, 145) in 1990 was de Europese privacybescherming verder toegenomen. In de Uitvoeringsovereenkomst (Trb. 1990, 145) zijn verschillende bepalingen opgenomen ter bescherming van de informatiele privacy.

Het hoofdbeginsel van de Uitvoeringsovereenkomst (Trb. 1990, 145) bestaat uit de opheffing van de personencontroles aan de binnengrenzen van de Schengen-landen. De deelnemende landen geven hiermee invulling aan het streven van de EU om te komen tot een interne markt met daarbinnen een vrij verkeer van goederen, diensten, personen en kapitaal. Het overige deel van de Uitvoeringsovereenkomst (Trb. 1990, 145) heeft betrekking op maatregelen om de effecten van afschaffing van de personencontroles op te vangen. Als compensatie van het wegvallen van de personencontroles staan twee wegen open: harmonisatie van de wetgeving en verplaatsing van personencontroles naar het binnenland. In de Uitvoeringsovereenkomst (Trb. 1990, 145) wordt geen principiële keuze gemaakt voor één van beide mogelijkheden. Ter uitvoering van beide mogelijkheden worden hierin een viertal compenserende maatregelen onderscheiden:

1. totstandbrenging van nieuwe regels (t.a.v. asielzoekers, wapens en drugshandel);
2. veralgemenisering van bestaande internationale normen die nog niet in alle Schengen-landen werden toegepast (justitiële samenwerking);
3. vastleggen en veralgemeniseren van de samenwerkingsmethoden die reeds worden toegepast (politiële samenwerking);
4. het vastleggen en verstevigen van afspraken door middel van bilaterale of multilaterale accoorden (gegevensuitwisseling en privacybescherming).

In de Uitvoeringsovereenkomst (Trb. 1990, 145) zijn de regels over gegevensuitwisseling verspreid opgenomen.

In Nederland waren er twee wetten van kracht die met betrekking tot het gegevensverkeer toezagen op de materie die eveneens was geregeld in de Uitvoeringsovereenkomst (Trb. 1990, 145). Dit waren de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) en de Wet politieregisters (1990, 414). Beide wetten waren in overeenstemming met het Verdrag van Straatsburg (Trb. 1988, 7) en voldeden derhalve aan de in de Uitvoeringsovereenkomst (Trb. 1990, 145) gestelde eisen. Slechts ten aanzien van de uitwisseling van gegevens die niet in een persoonsregistratie waren opgenomen, was een wijziging nodig. In dit geval was namelijk het toezicht van de Registratiekamer vereist.

4.11 Privacybelang: een ondergeschikt belang?

Terwijl in de jaren zeventig de voorgenomen volkstelling voor veel beroering zorgde, trad er in de loop van de tijd een verschuiving op in de wijze waarop burgers het privacybelang beoordeelden. In een rapport uit 1994 concludeerde de Stichting Waakzaamheid Persoonsregistratie dat burgers er geen bezwaar tegen hebben dat de overheid personen afluistert, fotografeert of andere wijze in de gaten houdt ter bestrijding van fraude en criminaliteit (uiteraard voor zover het niet hun eigen levenssfeer betreft). Ook andere publicaties signaleerden een kentering in de waardering van het privacy-belang. Aan de doelmatigheid en de voordelen van het koppelen, uitwisselen en/of kruisen van bestanden met persoonsgegevens hechtten burgers steeds meer belang. Een voorbeeld hiervan waren de zogenaamde *civic centers*. In het kader van serviceverlening aan de burger konden bij deze 'centers' verschillende gemeentelijke diensten aan hetzelfde loket worden afgehandeld. Overigens was er in de jaren negentig op het gebied van informatiele privacy sprake van op het oog tegenstrijdige ontwikkelingen. Enerzijds moest het privacybelang wijken voor andere belangen, anderzijds kwamen steeds meer regels inzake privacy tot stand.⁴⁸

4.12 De Europese richtlijn van 1995

Zoals in § 4.10 werd gesteld, streeft de EU naar één interne markt. Verschillen in nationale wetgeving ten aanzien van de bescherming van persoonsgegevens kunnen hierin belemmerend werken. Om deze reden was de EU aanvankelijk dan ook zeer geïnteresseerd in de totstandkoming van het Verdrag van Straatsburg (Trb. 1988, 7). Zij verwachtte dat het verdrag perspectieven zou bieden voor een uniforme regeling binnen de lidstaten.⁴⁹

Tien jaar na de totstandkoming van het Verdrag van Straatsburg (Trb. 1988, 7) waren er echter binnen de EU nog altijd handelspartners die niet beschikten over een privacywet. Bovendien bood de aard van het verdrag geen waarborg voor de harmonisatie van de nationale privacywetgeving. Door vrijwel alle deelnemende landen was gebruik gemaakt van de mogelijkheid voorbehouden te maken ten aanzien van de werkingssfeer van het verdrag. Daarnaast voorzag het verdrag niet in een instrument dat een uniforme interpretatie of handhaving van de daarin opgenomen regels moest bevorderen. Om de voornoemde redenen kwam de Europese Commissie op 27 juli 1990 met een ontwerp-richtlijn betreffende de omgang met persoonsgegevens.

Het ontwerp werd van verschillende zijde kritisch ontvangen. Met name vanuit de sectoren direct marketing en banken klonken geluiden dat deze richtlijn hun het werken onmogelijk zou maken. De verschillen in niveau van gegevensbescherming zouden belemmerend werken in diverse economische activiteiten op communautaire schaal. Mede naar aanleiding van de besprekingen binnen de Groep Economische Vraagstukken van de Raad van Ministers en de amendementen die het Europees Parlement in maart 1992 had aangenomen, stelde de Commissie een ingrijpend gewijzigd voorstel op. Deze ontwerp-richtlijn werd op 15 oktober 1992 bij de Raad ingediend.

Op 24 oktober 1995 werd het herziene voorstel aangenomen. Hiermee kwam binnen de Europese Gemeenschap, voor zover het communautaire recht betreft, een gemeenschappelijk rechtsgebied tot stand inzake de bescherming van persoonsgegevens. Het aannemen van het voorstel had tot gevolg dat de Nederlandse wetgeving op het beleidsterrein aangepast moest worden.

Ondanks alle doorgevoerde wijzigingen bleef de doelstelling van de Europese richtlijn (PbEG L 281) ongewijzigd: het harmoniseren van de verschillende rechtssystemen om ter bevordering van de interne markt het vrije verkeer van persoonsgegevens tussen de lidstaten mogelijk te maken. De Europese richtlijn (PbEG L 281) schrijft een minimum voor waaraan de bescherming van persoonsgegevens dient te voldoen. Bij dit 'minimum' is nochtans gestreefd naar een hoog niveau van gegevensbescherming. Het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer is immers verankerd in het Europese Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en maakt daardoor deel uit van de grondbeginselen van alle EG-lidstaten. De Europese richtlijn (PbEG L 281) stelt echter niet alleen een minimum, maar ook een maximum vast. De lidstaten mogen geen verdergaande eisen stellen ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer dan dit omschreven maximum. Hiermee zou anders het vrije gegevensverkeer binnen de EG worden belemmerd.

De bepalingen van de Europese richtlijn (PbEG L 281) zijn van toepassing op:

- iedere geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens;
- de niet-geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens die in bestanden zijn opgenomen of die zijn bestemd om daarin te worden opgenomen.

De reikwijdte van de Europese richtlijn (PbEG L 281) is ruimer dan die van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665). Deze wet richtte zich alleen op persoonsgegevens die zijn opgenomen in een bestand. De voorwaarde dat gegevens in een bestand moeten zijn opgenomen, geldt in de Europese richtlijn (PbEG L 281) alleen nog voor handmatig ingevoerde gegevens. Alle geautomatiseerde gevoerde gegevens (ongeacht of ze in een bestand zijn opgenomen) vallen onder de werking van de richtlijn.⁵⁰

De Europese richtlijn (PbEG L 281) vereist dat de gegevens worden verzameld voor een welbepaald uitdrukkelijk omschreven en wettig doel. Aanknopingspunt voor de bepalingen van de richtlijn is de houder van de persoonsgegevens. Iedere lidstaat past zijn privacywetgeving toe op elke gegevensverwerking waarbij de houder op zijn grondgebied is gevestigd. De plaats waar gegevens worden verwerkt, is niet langer relevant. Met deze bepaling beoogt de Europese Commissie aan te sluiten bij de voortschrijdende technologische ontwikkelingen. In de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) werd nog uitgegaan van de plaats waar de gegevens zich bevinden.

In de Europese richtlijn (PbEG L 281) wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen gegevensverwerking in de overheids sfeer of de particuliere sfeer. Uitgangspunt is dat het beschermingsniveau in alle sectoren gelijk dient te

zijn. In vergelijking met het Verdrag van Straatsburg (Trb. 1988, 7) zijn de bepalingen omtrent gevoelige gegevens aangescherpt.

Het Nederlandse voorbeeld van collectieve zelfregulering door middel van gedragcodes heeft in de Europese richtlijn (PbEG L 281) navolging gekregen. Hierin is gekozen voor de mogelijkheid van zelfregulering door zowel op nationaal als op communautair niveau gedragcodes op te stellen. Het betreft hier codes die door maatschappelijke organisaties (na overleg met alle betrokkenen) worden opgesteld ten einde voor hun branche een nadere invulling te geven van de meer algemene privacybeginselen in de wetgeving. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om op internationaal niveau gedragscodes op te stellen. Deze internationale codes zullen een nadere invulling geven van de bij de internationale gegevensverwerking betrokken nationale rechtsstelsels.

In de Europese richtlijn (PbEG L 281) is vastgelegd dat iedere lidstaat één of meer autoriteiten belast met het toezicht op de naleving van de (nationale) privacyregulering. Alhoewel het Verdrag van Straatsburg (Trb. 1988, 7) nog geen bepalingen bevatte over een dergelijke autoriteit, bestond als toezichhoudend orgaan in Nederland reeds de Registratiekamer. De Europese richtlijn (PbEG L 281) wijst echter aan het toezichhoudende orgaan een aantal bevoegdheden toe die niet in de Wet persoonregistraties (Stb. 1988, 665) staan vermeld. Een voorbeeld hiervan is het nemen van conserverende dwangmaatregelen wanneer er sprake is van onrechtmatige gegevensverwerking.

4.13 Wet bescherming persoonsgegevens

Op basis van de Europese richtlijn (PbEG L 281) ontwikkelt de directie Wetgeving van het departement van Justitie de ontwerp-Wet bescherming persoonsgegevens (Stb. 2000, 302). Bij het opstellen van dit wetsvoorstel is rekening gehouden met de uitgevoerde evaluaties van de Wet persoonregistraties (Stb. 1988, 665). Het wetsvoorstel is zoveel mogelijk 'technologie-neutraal' opgesteld, zodat de voorschriften minder snel gedateerd raken.

Het object van de ingediende wet is niet langer de 'persoonsregistratie', maar de 'verwerking van persoonsgegevens' in al haar stadia. Persoonsgegevens hoeven dus niet langer deel uit te maken van een samenhangend groter geheel voordat zij onder de wet vallen. Het begrip 'houder' is daarom vervangen door het woord 'verantwoordelijke' voor de verwerking.

In het algemeen kan worden gesteld dat de werking van de toekomstige wet in verschillende opzichten ruimer is dan die van haar voorgangster. Het wetsvoorstel is in beperkte mate van toepassing op pers, radio en televisie en in zijn geheel op openbare registers en persoonsgegevens die vallen onder de werking van de Archiefwet (Stb. 1995, 276). Het regime inzake gevoelige gegevens is enigszins aangescherpt, evenals de informatieverplichtingen. In aanvulling op de reeds bestaande rechten wordt aan degene van wie gegevens worden verwerkt 'het recht van verzet' toegekend, wanneer een gerechtvaardigd individueel belang kan worden aangetoond. Het bestaande onderscheid tussen de publieke en private sector komt te vervallen en de bevoegdheden van de Registratiekamer worden uitgebreid.⁵¹

Ondanks alle verschillen met de voorgaande wet- en regelgeving blijft de doelstelling van de overheid op het beleidsterrein met de toekomstige Wet bescherming persoonsgegevens (Stb. 2000, 302) ongewijzigd: de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

5 Algemene Handelingen

Op 24 januari 1998 is een lijst met algemene handelingen vastgesteld door de Rijksarchiefdienst. Deze lijst bevat handelingen die op elk beleidsterrein voorkomen, maar niet altijd een grondslag hebben in de specifieke wet- en regelgeving van het beleidsterrein, noch in de overige wet- en regelgeving. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan handelingen die voortvloeien uit de Grondwet of het Reglement van de Eerste Kamer.

Om te voorkomen dat handelingen van het hier beschreven type worden vergeten (en daarmee dus ook niet zouden worden gewaardeerd), is besloten om ze standaard op te nemen in elk RIO. In een later stadium zijn aan de oorspronkelijke lijst handelingen toegevoegd met betrekking tot de tot standkoming van Europese richtlijnen en het omzetten van deze richtlijnen in Nederlandse wetgeving. Ook deze handelingen worden standaard opgenomen.

Als aanvangsjaar voor de algemene handelingen is steeds 1968 aangehouden (zie § 2.3). Een uitzondering hierop vormen de Europese handelingen nr. 17 en 23 omdat deze respectievelijk vanaf 1989 en 1993 plaatsvonden.

5.1 Nationaal

5.1.1 Beleidsontwikkeling en evaluatie

(1.)	
Actor	Vakminister
Handeling	Het voorbereiden, mede-vaststellen, coördineren en evalueren van het beleid ten aanzien persoonsregistraties.
Periode	1968 -
Product	Beleidsnota's, beleidsnotities, rapporten, adviezen, evaluaties, etc.
Opmerking	Onder deze handeling valt ook: <ul style="list-style-type: none">• Het voeren van overleg met de andere betrokken actoren op het beleidsterrein;• Het voorbereiden van een standpunt ter inbrenging in de Ministerraadvergaderingen voor beraad en besluitvorming betreffende het beleidsterrein;• Het voeren van overleg met/het leveren van bijdragen aan het overleg met het Staatshoofd betreffende het beleidsterrein;• Het voorbereiden van de Memorie van toelichting op de Rijksbegroting betreffende het beleidsterrein; zie ook handelingen 5, 177 en 183 van het BSD 'Per slot van Rijksrekening';• Het toetsen van de uitvoering van het beleid (evaluatie).;• Het leveren van commentaar op de recht- en doelmatigheidscontroles van de Algemene Rekenkamer op het beleidsterrein; zie ook 'Per Slot van Rijksrekening', handeling 295, 357 en 374;• Het aan externe adviescommissies verzoeken om advies betreffende het beleidsterrein;• Het informeren van het Kabinet van de Koningin over ontwikkelingen op het beleidsterrein;• Het voorbereiden en vaststellen van het voorlichtingsbeleid (als beleidsinstrument).

5.1.2 Totstandkoming van wet- en regelgeving

(2.)

Actor Vakminister
Handeling Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van wet- en regelgeving ten aanzien van persoonsregistraties
Periode 1968 -
Product Wetten, algemene maatregelen van bestuur, koninklijke besluiten, circulaire
Opmerking In dit RIO is zoveel mogelijk gekozen voor het formuleren van concrete handelingen ten aanzien van de wet- en regelgeving op het beleidsterrein persoonsregistraties. Zie bijvoorbeeld handeling 30, 31, 32, etc.

5.1.3 Verantwoording van beleid

(3.)

Actor Vakminister
Handeling Het opstellen van periodieke verslagen over ontwikkelingen op het beleidsterrein persoonsregistraties
Periode 1968 -
Product Jaarverslagen, kwartaalverslagen, maandverslagen

(4.)

Actor Vakminister
Handeling Het beantwoorden van Kamervragen en het anderszins op verzoek incidenteel informeren van leden of commissies uit de Kamers der Staten-Generaal inzake het beleid ten aanzien van persoonsregistraties
Periode 1968 -
Grondslag Grondwet
Product Brieven, notities
Opmerking Deze handeling vond verschillende malen per jaar plaats (bron: interview met mr. P. J. Hustinx)

(5.)

Actor Vakminister
Handeling Het informeren van de Commissies voor Verzoekschriften en andere tot het onderzoeken van klachten bevoegde commissies uit de Kamers der Staten-Generaal en de Nationale Ombudsman naar aanleiding van klachten over de uitvoering of de gevolgen van het beleid ten aanzien van persoonsregistraties
Periode 1968 -
Product Brieven, notities

(6.)

Actor Vakminister
Handeling Het beslissen op beroepschriften naar aanleiding van beschikkingen betreffende persoonsregistraties en het voeren van verweer in beroepschriftprocedures voor administratief rechterlijke organen
Periode 1968 -
Product Beschikkingen, verweerschriften

5.1.4 Internationaal beleid

(7.)

Actor Vakminister
Handeling Het medevoorbereiden van het vaststellen, wijzigen en intrekken van internationale regelingen inzake persoonsregistraties en het presenteren van Nederlandse

standpunten in intergouvernementele organisaties
Periode 1968 -
Product Internationale regelingen, nota's, notities en rapporten

5.1.5 Informatieverstrekking

In dit RIO is zoveel mogelijk gekozen voor het formuleren van concrete handelingen ten aanzien van voorlichtingsactiviteiten op het beleidsterrein persoonsregistraties. Zie § 7.2. voor de voorlichtingsactiviteiten in verband met de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665)

(8.)

Actor Vakminister
Handeling Het beantwoorden van vragen van individuele burgers, bedrijven en instellingen over het beleid ten aanzien van persoonsregistraties
Periode 1968 -
Product Brieven, notities

(9.)

Actor Vakminister
Handeling Het uitvoeren van voorlichtingsactiviteiten op het beleidsterrein persoonsregistraties
Periode 1968 -
Product Voorlichtingsmateriaal

5.1.6 Onderzoek

In dit RIO is zoveel mogelijk gekozen voor het formuleren van concrete handelingen ten aanzien van onderzoeksactiviteiten op het beleidsterrein persoonsregistraties. Zie § 7.18 voor het sociaal-wetenschappelijke en juridisch evaluatieonderzoek naar de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665).

(10.)

Actor Vakminister
Handeling Het vaststellen van de opdracht en het eindproduct van (wetenschappelijk) onderzoek en het vaststellen van onderzoeksrapporten over persoonsregistraties
Periode 1968 -
Product Offerte, brieven en rapport

(11.)

Actor Vakminister
Handeling Het begeleiden van (wetenschappelijk) onderzoek naar persoonsregistraties
Periode 1968 -
Product Notities, notulen en brieven

(12.)

Actor Vakminister
Handeling Het verzamelen en bewerken van gegevens ten behoeve van (wetenschappelijk) onderzoek naar persoonsregistraties
Periode 1968 -
Product Notities, brieven, etc.

(13.)

Actor Vakminister
Handeling Het financieren van (wetenschappelijk) onderzoek naar persoonsregistraties
Periode 1968 -
Product Rekeningen en declaraties

5.1.7 Subsidie

(14.)
Actor Vakminister
Handeling Het beslissen op een subsidieaanvraag van een particuliere instelling die actief is op het beleidsterrein persoonsregistraties
Periode 1968 -
Product Ministeriële beschikking

NB Organisatie komt terug in een horizontaal RIO. Voor selectie wordt voorlopig verwezen naar de .07/.08 lijsten.

Het instellen van commissies is geen algemene handeling als de grondslag voor die commissies te vinden is in wet- en regelgeving (zie handeling 27). Hetzelfde geldt voor het benoemen of ontslaan van voorzitter en leden van commissies.

5.2 Europese Unie

5.2.1 Algemeen

(15.)
Actor De Minister
Handeling Het detacheren/benoemen van ambtenaren bij de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging bij de EG
Periode 1968 -
Product Besluit

5.2.2 Raadsbesluiten

(16.)
Actor De Minister
Handeling Het voorbereiden van bijdragen aan werkgroepen van de Europese Commissie inzake persoonsregistraties
Periode 1968 -
Opmerking Onder deze handeling valt ook het opstellen van verslagen over de geleverde inbreng in de werkgroepen.

(17.)
Actor De Minister
Handeling Het opstellen van concept-informatiefiches over voorstellen, mededelingen en Groenboeken van de Europese Commissie op het gebied van persoonsregistraties

Periode	1989 -
Product	Concept-fiches
Opmerking	De interdepartementale WBCN stelt de informatiefiches vast. De handeling hiervoor is opgenomen in het concept-RIO 'Gedane Buitenlandse Zaken'.
 (18.)	
Actor	De Minister
Handeling	Het voorbereiden van vergaderingen van Raadswerkgroepen met betrekking tot persoonsregistraties
Periode	1968 -
Opmerking	<ul style="list-style-type: none"> • Als onderdeel van de departementale standpuntbepaling kan overleg worden gevoerd met maatschappelijke groeperingen, zoals het georganiseerde bedrijfsleven; • De handeling leidt in het eerstverantwoordelijke ministerie met name tot instructies; bij de overige betrokken ministeries tot departementale standpunten; • Onder deze handeling valt ook het opstellen van verslagen van vergaderingen van Raadswerkgroepen.
 (19.)	
Actor	De Minister
Handeling	Het voorbereiden van vergaderingen van ad hoc groepen Raden/Attachés met betrekking tot persoonsregistraties
Periode	1968 -
Opmerking	<ul style="list-style-type: none"> • Als onderdeel van de departementale standpuntbepaling kan overleg worden gevoerd met maatschappelijke groeperingen, zoals het georganiseerde bedrijfsleven; • De handeling leidt in het eerstverantwoordelijke ministerie met name tot instructies; bij de overige betrokken ministeries tot departementale standpunten; • Onder deze handeling valt ook het opstellen van verslagen van vergaderingen van Raden/Attachés.
 (20.)	
Actor	De Minister
Handeling	Het voorbereiden van vergaderingen van het Coreper met betrekking tot persoonsregistraties
Periode	1968 -
Opmerking	<ul style="list-style-type: none"> • Als onderdeel van de departementale standpuntbepaling kan overleg worden gevoerd met maatschappelijke groeperingen, zoals het georganiseerde bedrijfsleven; • De instructies voor de Nederlandse vertegenwoordiger in het Coreper (de PV) worden vastgesteld in interdepartementaal overleg onder leiding van Buitenlandse Zaken; • De handeling leidt bij het eerstverantwoordelijke ministerie met name tot concept-instructies; bij de overige betrokken ministeries tot departementale standpunten; • Onder deze handeling valt ook het opstellen van verslagen van de vergaderingen van het Coreper.
 (21.)	
Actor	De Minister
Handeling	Het voorbereiden van vergaderingen van ad hoc High Level groepen met betrekking tot persoonsregistraties
Periode	1968 -
Opmerking	<ul style="list-style-type: none"> • Als onderdeel van de departementale standpuntbepaling kan overleg kan overleg worden gevoerd met maatschappelijke groeperingen, zoals het georganiseerde bedrijfsleven; • De handeling leidt in het eerstverantwoordelijke ministerie met name tot instructies; bij de overige betrokken ministeries tot departementale standpunten. • Onder deze handeling valt ook het opstellen van verslagen van vergaderingen van High Level groepen.
 (22.)	
Actor	De Minister
Handeling	Het opstellen van departementale standpunten inzake agendapunten van

Periode	Raadsvergaderingen met betrekking tot persoonsregistraties 1968 -
Opmerking	<ul style="list-style-type: none"> Nationale standpunten en onderhandelingsposities inzake agendapunten van Raadsvergaderingen komen tot stand in de Coördinatiecommissie voor Europese Integratie- en Associatieproblemen (CoCo); Onder deze handeling valt ook het opstellen van verslagen van Raadsvergaderingen.
(23.)	
Actor	De Minister
Handeling	Het opstellen van departementale standpunten inzake algemene en op langere termijn spelende zaken van EU-belang inzake persoonsregistraties
Periode	1993 -
Opmerking	Overleg hierover in de Coördinatiecommissie op Hoog Ambtelijk Niveau (CoCoHan) leidt tot algemene rapporten aan de betrokken ministers.

5.2.3 Uitvoeringsbepalingen van de Europese Commissie

(24.)	
Actor	De Minister
Handeling	Het voordragen van personen voor benoeming in een raadgevend comité, beheerscomité of reglementeringscomité
Periode	1968 -
Opmerking	De Raad benoemt de leden van de comités.
(25.)	
Actor	De Minister
Handeling	Het opstellen en wijzigen van standpunten inzake door de Europese Commissie voorgestelde uitvoeringsbepalingen met betrekking tot persoonsregistraties, die besproken worden in een raadgevend comité, een beheerscomité of een reglementeringscomité
Periode	1968 -
Opmerking	<ul style="list-style-type: none"> Als onderdeel van de departementale standpuntbepaling kan overleg gevoerd worden met maatschappelijke groeperingen, zoals het georganiseerde bedrijfsleven; Wanneer meerdere departementen betrokken zijn leidt het eerstverantwoordelijke ministerie het coördinatie-overleg; Onder deze handeling valt ook het opstellen van instructies voor de Nederlandse vertegenwoordigers in de comités; Onder deze handeling valt ook het opstellen van verslagen van vergaderingen van deze comités.
(26.)	
Actor	De Minister
Handeling	Het opstellen en wijzigen van standpunten over de Europese Commissie voorgenomen besluiten, maatregelen en onderhandelingen met derde landen met betrekking tot persoonsregistraties, voor zover deze niet zijn vastgelegd in Raadsbesluiten en worden besproken in commissies en werkgroepen
Periode	1968 -
Opmerking	<ul style="list-style-type: none"> Als onderdeel van de departementale standpuntbepaling kan overleg worden gevoerd met maatschappelijke groeperingen, zoals het georganiseerde bedrijfsleven; Wanneer meerdere departementen betrokken zijn, leidt het eerstverantwoordelijke ministerie het coördinatie-overleg; Onder deze handeling valt ook het opstellen van instructies voor de Nederlandse vertegenwoordigers in de comités; Onder deze handeling valt ook het opstellen van verslagen van vergaderingen van deze comités.

6 Geautomatiseerde persoonsregistraties

6.1 Staatscommissie Koopmans

(27.)

Actor	Minister van Justitie Minister van Binnenlandse Zaken Minister van Economische Zaken
Handeling	Het voorbereiden van een KB waarin een Staatscommissie ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met persoonsregistraties wordt ingesteld (Staatscommissie-Koopmans)
Periode	1971 – 1972
Bron	Zie product
Product	KB van 21 februari 1972 (Stcr. 1972, 43)
Opmerking	Op voordracht van de drie bovenstaande actoren werd besloten tot instelling van de Staatscommissie-Koopmans. De Minister van Justitie werd met de uitvoering van dit besluit belast. De Minister van Economische Zaken was betrokken bij de instelling van deze commissie omdat het CBS onder zijn verantwoordelijkheid viel.

(28.)

Actor	Staatscommissie-Koopmans
Handeling	Het adviseren van de overheid inzake wettelijke en andere maatregelen ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met het gebruik van persoonsregistraties
Periode	1972 – 1976
Grondslag	KB van 21 februari 1972 (Stcr. 1972, 43)
Product	Nota's, rapporten, etc.

6.2 Het voorbereiden, wijzigen en intrekken van wet- en regelgeving

(29.)

Actor	Minister van Justitie Minister van Binnenlandse Zaken [staatssecretaris]
Handeling	Het instellen van een ambtelijke werkgroep die de Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid voorbereidt
Periode	1974 - 1975
Bron	Inleiding op de Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid (Stcr. 1975, nr. 50)
Product	Ministeriële beschikking
Opmerking	Deze werkgroep is ingesteld kort nadat de Staatscommissie-Koopmans in 1974 haar interim-rapport had uitgebracht.

(30.)

Actor	Minister van Justitie Minister van Binnenlandse Zaken [staatssecretaris]
Handeling	Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van de Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid
Periode	1974 –
Bron	Inleiding op de Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de

Product rijksoverheid (Str. 1975, nr. 50)
 Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid (Str. 1975, nr. 50)

Opmerking Een ambtelijke werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de departementen van Justitie en Binnenlandse Zaken, stelde de bovengenoemde regelgeving op. Namens de ministerraad stelde de Minister-President op 7 maart 1975 deze aanwijzingen vast. Met uitzondering van art. 17 t/m 24 zijn de aanwijzingen tot op heden formeel nooit ingetrokken.

(31.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Minister van Justitie

Handeling Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van de Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid

Periode 1982 – 1994

Bron Zie product

Product Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid (Str. 1982, 156), vervallen 1994 (Str. 1994, 173)

Opmerking In de totstandkoming van deze aanwijzingen speelde het departement van Justitie een ondergeschikte rol (bron: interview met mr. P.J. Hustinx).

(32.)

Actor Minister van Justitie
 Minister van Binnenlandse Zaken

Handeling Het voorbereiden, wijzigen en intrekken van een wetsvoorstel (1981) voor een Wet persoonsregistraties

Periode 1974 - 1984

Grondslag Verdrag van Straatsburg (Trb. 1988, 7), art. 4 en Grondwet 1983 (Stb. 1983, 70) art. 10

Product Wetsvoorstel

(33.)

Actor Minister van Justitie
 Minister van Binnenlandse Zaken

Handeling Het voorbereiden, wijzigen en intrekken van het wetsvoorstel Tijdelijke wet aanmelding geautomatiseerde persoonsregistraties

Periode 1982 - 1984

Bron G. Overkleef-Verburg, *De Wet persoonsregistraties. Norm, toepassing en evaluatie* (z.p., 1995) p. 111-113

Product Wetsvoorstel

6.3 Regelingen

Voor elke geautomatiseerde persoonsregistratie binnen de rijksoverheid moest vanaf 1975 een regeling worden vastgesteld. Over de aard van de regelingen gaf de overheid geen voorschriften. Het was denkbaar dat een regeling de vorm kreeg van een AMVB al dan niet steunend op een wet in formele vorm. Tevens bestond de mogelijkheid dat de regeling de vorm van een ministeriële beschikking kreeg. De regeling kon zelfs als een besluit van het hoofd van een zelfstandige dienst of instelling gepresenteerd worden.⁵²

De tot stand gekomen regelingen moesten op drie plaatsen ter inzage worden gelegd:

- bij de dienst die verantwoordelijk was voor de registratie;
- bij de voorlichtingsdienst van het ministerie waaronder de betreffende registratie ressorteerde;
- in de centrale bibliotheek van het ministerie van Justitie.

Bij de centrale bibliotheek van het ministerie van Justitie hield men ook een lijst bij van alle gedeponeerde regelingen.

Voor de geautomatiseerde registraties die op het moment van vaststelling van de aanwijzingen uit 1975 in werking waren, moest uiterlijk op 1 januari 1976 een regeling worden vastgesteld. In bijzondere gevallen kon de Minister van Justitie enig uitstel verlenen. Nieuwe registraties mochten pas in werking treden wanneer een regeling was vastgesteld.⁵³

NB Met uitzondering van art. 17-24 zijn de aanwijzingen uit 1975 nooit formeel ingetrokken, maar in onbruik geraakt. Omdat het eindjaar van de hierop gebaseerde handelingen niet bekend is, staat als periode steeds 1975-19** vermeld.

(34.)

Actor Bestuursorgaan
Handeling Het opstellen van een regeling voor het geautomatiseerde registratiesysteem met persoonsgegevens
Periode 1975 -19**
Grondslag Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid, art. 1 (Stcr. 1975, nr. 50)
Product Regeling

(35.)

Actor Minister van Justitie [Stafafdeling Wetgeving Publiekrecht]
Handeling Het adviseren van het bestuursorgaan inzake het opstellen van een regeling voor een geautomatiseerd registratiesysteem met persoonsgegevens
Periode 1975 -19**
Bron Inleiding op de Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid (Stcr. 1975, nr. 50)
Product Advies
Opmerking De Inleiding op de bovengenoemde regelgeving vermeldde dat bij de totstandkoming van regelingen voor registratiesystemen met persoonsgegevens in de eerste plaats de daarvoor in aanmerking komende juridische ambtenaren van het betrokken departement worden ingeschakeld. Wanneer er echter aanleiding toe bestaat, kon overleg worden gepleegd met de Stafafdeling Wetgeving Publieksrecht van het ministerie van Justitie.
Dit adviseren vond regelmatig plaats (bron: interview met mr. P.J. Hustinx).

(36.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken [Directie Overheidsorganisatie en – automatisering]
Handeling Het adviseren van het bestuursorgaan inzake het opstellen van een regeling voor een geautomatiseerde registratiesysteem met persoonsgegevens
Periode 1975 -19**
Bron Inleiding op de Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid (Stcr. 1975, nr. 50)
Product Advies
Opmerking Voor onderwerpen die de organisatie en beveiliging van geautomatiseerde registraties raken kon zonodig worden overlegd met de Directie Overheidsorganisatie en – automatisering van het ministerie van Binnenlandse Zaken.
Dit adviseren vond nauwelijks plaats (bron: interview met mr. P.J.Hustinx).

(37.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het verlenen van uitstel voor het opstellen van een regeling voor een geautomatiseerde registratiesysteem met persoonsgegevens

Periode	1975 -19**
Bron	Inleiding op de Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid (Stcr. 1975, nr. 50)
Product	Ministeriële beschikking
Opmerking	Deze handeling vond niet of nauwelijks plaats (bron: interview met mr. P.J. Hustinx)

6.4 Inzage- en correctierecht

In de Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid (Stcr.1975, nr. 50) was het inzage- en correctierecht van de geregistreerde vastgelegd. Sindsdien is de houder verplicht om op verzoek van de geregistreerde:

- de gegevens te verstrekken welke over de geregistreerde zijn opgenomen;
- de gegevens te verbeteren of te verwijderen die onjuist zijn of ten onrechte in de registratie zijn opgenomen;
- ontbrekende gegevens aan te vullen in de registratie;
- mede te delen welke gegevens uit de registratie aan andere instanties zijn verstrekt.

Natuurlijk bestond de mogelijkheid dat een houder negatief besliste op een verzoek tot correctie van een geregistreerde. Naast de regeling van de correctieprocedure stelde dit de noodzaak aan de orde van de mogelijkheid tot beroep. In de toelichtingen op de aanwijzingen uit 1975 stond vermeld dat, gezien de veelheid van registraties waarop de deze regeling van toepassing was, het beroep zich niet voor een eenvormige aanpak leende. Er werd de voorkeur aangegeven om op dit punt zoveel mogelijk bij reeds bestaande beroepsgangen aan te sluiten. Een complicerende factor was evenwel dat in een geschil over de juistheid van een gegeven in feite een beslissing wordt aangevochten waarvan dat gegeven slechts een aantekening vormt.⁵⁴

NB Met uitzondering van art. 17-24 zijn de aanwijzingen uit 1975 nooit formeel ingetrokken, maar in onbruik geraakt. Omdat het eindjaar van de hierop gebaseerde handelingen niet bekend is, staat als periode steeds 1975-19** vermeld.

(38.)

Actor	Bestuursorgaan
Handeling	Het geven van opdrachten tot het treffen van voorzieningen zodat op verzoek van een geregistreerde: <ul style="list-style-type: none"> • wordt medegedeeld welke gegevens over hem/haar zijn opgenomen; • gegevens die onjuist zijn of ten onrechte in de registratie zijn opgenomen worden verbeterd of verwijderd; • ontbrekende gegevens in de registratie worden aangevuld; • wordt medegedeeld welke gegevens uit de registratie aan andere instanties zijn verstrekt.
Periode	1975 -19**
Grondslag	Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid, art. 4, 5 en 6 (Stcr. 1975, nr. 50)
Product	Opdracht

(39.)

Actor	Bestuursorgaan
Handeling	Het beslissen op een verzoek van een registreerde tot: <ul style="list-style-type: none"> • het verstrekken van gegevens welke over de geregistreerde zijn opgenomen; • verbeteren of verwijderen van gegevens die onjuist zijn of ten onrechte in de registratie zijn opgenomen; • het aanvullen van ontbrekende gegevens in de registratie;

	<ul style="list-style-type: none"> • mededelen welke gegevens uit de registratie aan andere instanties zijn verstrekt.
Periode	1975 -19**
Grondslag	Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid art. 4, 5 en 6 (Stcr. 1975, nr. 50)
Product	Beschikking
Opmerking	Deze handeling vond niet of nauwelijks plaats (bron: interview met mr. P.J. Hustinx)

(40.)

Actor	Bestuursorgaan
Handeling	Het beslissen op een beroep inzake een correctieprocedure
Periode	1975 -19**
Bron	Inleiding op de Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid (Stcr. 1975, nr. 50)
Product	Beschikking
Opmerking	Deze handeling vond niet of nauwelijks plaats (bron: interview met mr. P.J. Hustinx)

6.5 Toezicht

De Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid (Stcr. 1975, nr. 50) schreven voor dat indien de persoonsregistratie daartoe aanleiding gaf, een instantie moest worden aangewezen die met het toezicht op de werking van de registratie werd belast. Deze aanwijzing moest in de voorgeschreven regeling zijn vastgelegd, evenals de bevoegdheden die aan de betreffende instantie werden toegekend. Er zijn in de loop van de tijd verschillende van dit soort instanties werkzaam geweest.⁵⁵

NB Met uitzondering van art. 17-24 zijn de aanwijzingen uit 1975 nooit formeel ingetrokken, maar in onbruik geraakt. Omdat het eindjaar van de hierop gebaseerde handelingen niet bekend is, staat als periode steeds 1975-19** vermeld.

(41.)

Actor	Bestuursorgaan
Handeling	Het aanwijzen van een instantie die belast is met het houden van toezicht op een geautomatiseerde registraties met persoonsgegevens
Periode	1975 -19**
Bron	Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid, art. 16 (Stcr. 1975, nr. 50)
Product	Instellingsbeschikking

(42.)

Actor	Instantie belast met het toezicht op een geautomatiseerde registratie met persoonsgegevens
Handeling	Het rapporteren in het kader van het houden van toezicht op de werking van een geautomatiseerde registraties met persoonsgegevens
Periode	1975 -19**
Grondslag	Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid, art. 16 (Stcr. 1975, nr. 50)
Product	Rapporten

6.6 Organisatie en beveiliging

De aanwijzingen van 1975 gaven allerlei voorschriften inzake de beveiliging en organisatie geautomatiseerde persoonsregistraties. Op 16 juli 1982 stelde de ministerraad de Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid (Stcr. 1982, 156) vast. Met de inwerkingtreding van deze aanwijzingen verviel de beveiligings- en organisatieparagraaf (art. 17-24) van de aanwijzingen uit 1975. De overige artikelen hiervan bleven onverminderd van kracht.⁵⁶

Ook krachtens de Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid (Stcr. 1982, 156) bleef de houder volledig verantwoordelijk voor de mate van beveiliging van de in zijn registratie opgenomen persoonsgegevens. Daarnaast werd bij elk departement voortaan de secretaris-generaal belast met de algemene zorg voor de beveiliging van persoonsgegevens berustend bij het ministerie en de daaronder ressorterende diensten, bedrijven en instellingen. De secretaris-generaal stelde hiervoor algemene richtlijnen vast. De eisen die de houder in zijn regeling stelde aan de beveiliging van zijn geautomatiseerde systeem dienden uiteraard in overeenstemming te zijn met de algemene richtlijnen van de secretaris-generaal.

Namens de secretaris-generaal werd het feitelijke toezicht uitgeoefend door de beveiligingsfunctionaris (BF). Deze functionaris is daartoe door de betreffende minister aangewezen. De BF wordt in de uitoefening van zijn beveiligingsmaatregelen terzijde gestaan door een G-beveiligingsfunctionaris (GBF). De GBF was belast met de invoering van de beveiligingsvoorzieningen en hield toezicht op de instandhouding ervan. De betrokken minister bleef uiteindelijk politiek verantwoordelijk voor de uitvoering van de beveiligingsmaatregelen.

Op een zo korte mogelijke termijn, doch uiterlijk twee jaar na de inwerkingtreding van de aanwijzingen uit 1982, dienden alle van toepassing zijnde beveiligingsmaatregelen te zijn gerealiseerd. Met de inwerkingtreding van het Besluit voorschrift informatiebeveiliging (Stcr. 1994, 173) op 22 juli 1994 werden de Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid (Stcr. 1982, 156) vervallen verklaard.

NB Met uitzondering van art. 17-24 zijn de aanwijzingen uit 1975 nooit formeel ingetrokken, maar in onbruik geraakt. Omdat het eindjaar van de hierop gebaseerde handelingen niet bekend is, staat als periode steeds 1975-19** vermeld.

(43.)

Actor Vakminister [secretaris-generaal]
Handeling Het vaststellen van algemene richtlijnen waaraan de beveiliging van het geautomatiseerde systemen dienen te voldoen
Periode 1982 – 1994
Grondslag Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid, art. 5, lid1 (Stcr. 1982, 156), vervallen in 1994 (Stcr. 1994, 173)
Product Richtlijnen

(44.)

Actor Vakminister
Handeling Het aanwijzen van een beveiligingsfunctionaris (BF) die met de beveiliging van de persoonsgegevens is belast
Periode 1982 – 1994
Grondslag Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid, art. 1, lid1 (Stcr. 1982, 156), vervallen in 1994 (Stcr. 1994, 173)
Product Aanwijzing
Opmerking Bij elk departement was de secretaris-generaal belast met de algemene zorg voor de beveiliging van persoonsgegevens berustend bij het ministerie en de daaronder ressorterende diensten, bedrijven en instellingen. Het feitelijke toezicht werd echter uitgeoefend door de bovengenoemde ambtenaar.

(45.)

Actor Vakminister (secretaris-generaal)

Handeling Het aanwijzen van een G-beveiligingsfunctionaris (GBF) die met de beveiliging van de persoonsgegevens is belast
Periode 1982 – 1994
Grondslag Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid, art. 1, lid 2 (Stcr. 1982, 156), vervallen in 1994 (Stcr. 1994, 173)
Product Aanwijzing
Opmerking Het hoofd van het G-geheel was verantwoordelijk voor de uitvoering van en voor de controle op de beveiligingsmaatregelen binnen dat G-geheel. Hij werd in de uitoefening van zijn beveiligingstaak terzijde gestaan door een G-beveiligingsfunctionaris.

(46.)

Actor Bestuursorgaan
Handeling Het vaststellen van de eisen waaraan de beveiliging van het geautomatiseerde systeem dient te voldoen
Periode 1982 – 1994
Grondslag Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid, art. 5, lid 1 (Stcr. 1982, 156), vervallen in 1994 (Stcr. 1994, 173)
Product Eisen
Opmerking In zijn hoedanigheid als houder stelde het bestuursorgaan vast aan welke eisen zijn geautomatiseerde systeem moest voldoen. Uiteraard deed hij dit met inachtneming van de richtlijnen die de secretaris-generaal in het kader van zijn algemene zorg voor de beveiliging had uitgevaardigd.

(47.)

Actor Bestuursorgaan
Handeling Het geven van opdrachten tot het treffen van voorzieningen ten aanzien van de organisatie en beveiliging van geautomatiseerde registraties met persoonsgegevens bij de rijksoverheid
Periode 1975 -1994
Grondslag Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid, art. 8 (Stcr. 1975, nr. 50) en Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid 1, lid 1 (Stcr. 1982, 156), vervallen in 1994 (Stcr. 1994, 173)
Product Opdrachten
Opmerking Het ging hierbij om voorzieningen die de persoonlijke levenssfeer van de personen over wie gegevens in die registratie zijn opgenomen, in voldoende mate moesten verzekeren.

(48.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken [Directie Overheidsorganisatie en –automatisering]
Handeling Het adviseren inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid
Periode 1982 – 1994
Bron Inleiding op de Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid (Stcr. 1982, 156), vervallen in 1994 (Stcr. 1993, 173)
Product Advies

(49.)

Actor Bestuursorgaan
Handeling Het geven van opdrachten tot het treffen van voorzieningen ter bescherming van de gegevens tegen verlies of beschadiging door brand, water, straling of luchtverontreiniging en andere calamiteiten
Periode 1975 – 1994
Grondslag Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid, art. 17 (Stcr. 1975, nr. 50), Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid, art. 10, lid 1 (Stcr. 1982, 156), vervallen in 1994 (Stcr. 1994, 173)

- Product Opdrachten
- (50.)
- Actor Bestuursorgaan
- Handeling Het geven van opdrachten tot het treffen van voorzieningen:
- ter bescherming van de gegevens tegen kwaadaardigheid, onachtzaamheid, verkeerd gebruik door het personeel en verlies of beschadiging door derden;
 - die waarborgen dat bij verlies of beschadiging van gegevens herstel kan plaatsvinden.
- Periode 1975 – 1994
- Grondslag Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid, art. 18 en 19 (Stcr. 1975, nr. 50), Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid, art. 5 t/m 8 (Stcr. 1982, 156), vervallen in 1994 (Stcr. 1994, 173)
- Product Opdrachten
- (51.)
- Actor Bestuursorgaan
- Handeling Het goedkeuren van de getroffen beveiligingsmaatregelen in het G-geheel waar de bestuursorgaan in zijn hoedanigheid van houder gegevens laat verwerken
- Periode 1982 – 1994
- Grondslag Inleiding op de Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid (Stcr. 1982, 156), vervallen in 1994 (Stcr. 1994, 173)
- Product Beschikking
- (52.)
- Actor Bestuursorgaan
- Handeling Het rapporteren in het kader van de periodieke controle van beveiligingsvoorzieningen voor geautomatiseerde registraties met persoonsgegevens
- Periode 1975 – 1994
- Grondslag Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid, art. 24 (Stcr. 1975, nr. 50), Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid, art.1, lid 5 (Stcr. 1982, 156), vervallen in 1994 (Stcr. 1994, 173)
- Product Rapport
- (53.)
- Actor Bestuursorgaan
- Handeling Het stellen van voorwaarden voor de beveiliging van elektronische verbindingen voor geautomatiseerde registraties met persoonsgegevens
- Periode 1982 – 1994
- Bron Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid, art. 9, lid 1 (Stcr. 1982, 156), vervallen in 1994 (Stcr. 1994, 173)
- Product Voorwaarden
- Opmerking In de bovengenoemde regelgeving waren geen bepalingen opgenomen inzake de beveiliging van verbindingen of apparatuur tegen compromitterende straling. Ook was er geen verplichting opgenomen tot vercijfering van over externe verbindingen te versturen gegevens. De wetgever achtte maatregelen op dit gebied ten aanzien van persoonsgegevens nog te zwaar. Natuurlijk bestond de mogelijkheid dat de houder van zeer privacygevoelige gegevens, of het hoofd van het G-geheel, ook in dit opzicht maatregelen nodig achtte. Voor de realisering van de bestaande wensen moest men zich dan wenden tot de beveiligingsambtenaar van het departement, die vervolgens de noodzakelijk contacten legde.
- (54.)
- Actor Bestuursorgaan

Handeling Het opstellen van een rampenplan voor een geautomatiseerde registratie met persoonsgegevens
Periode 1982 - 1994
Grondslag Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid, art. 10, lid 1 (Stcr. 1982, 156), vervallen in 1994 (Stcr. 1994, 173)
Product Rampenplan

(55.)

Actor Bestuursorgaan
Handeling Het opstellen van een noodvernietigingsplan voor een geautomatiseerde registratie met persoonsgegevens
Periode 1982 – 1994
Grondslag Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid, art. 10, lid 3 (Stcr. 1982, 156), vervallen in 1994 (Stcr. 1994, 173)
Product Noodvernietigingsplan

(56.)

Actor Bestuursorgaan
Handeling Het opstellen van een taak- en werkbeschrijving voor het personeel dat betrokken is bij een geautomatiseerde registratie met persoonsgegevens
Periode 1975 – 1994
Grondslag Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid, art. 20 (Stcr. 1975, nr. 50), Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid, art. 2, lid 1 sub 4. (Stcr. 1982, 156), vervallen in 1994 (Stcr. 1994, 173)
Product Taak- en werkbeschrijving

(57.)

Actor Bestuursorgaan
Handeling Het registreren wie de volgende werkzaamheden heeft verricht bij een geautomatiseerde registratie met persoonsgegevens:

- het ontwerpen van toepassingen;
- het programmeren van toepassingen en het onderhoud van programma's;
- het uitvoeren van acceptatietests;
- de bediening van G-apparatuur;
- het vervaardigen, onderhouden en aanpassen van bedrijfs- en steunprogrammatuur;
- het ontvangen en afleveren van gegevens;
- het beheren van bestanden;
- controle.

Periode 1975 – 1994
Bron Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid, art. 20 (Stcr. 1975, nr. 50), Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid, art. 2, lid 1 sub 4 (Stcr. 1982, 156), vervallen in 1994 (Stcr. 1994, 173)
Product Registratie

(58.)

Actor Bestuursorgaan
Handeling Het aanstellen of in dienst nemen van G-personeel bij een geautomatiseerde registratie met persoonsgegevens
Periode 1982 – 1994
Grondslag Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid, art. 2, lid 1 sub 1 (Stcr. 1982, 156), vervallen in 1994 (Stcr. 1994, 173)
Product Aanstelling
Opmerking De aanstelling of indienstneming van G-personeel kan slechts geschieden na een

antecedentenonderzoek.

(59.)

Actor Bestuursorgaan
Handeling Het voorlichten van het eigen G-personeel over het belang van de geldende beveiligingsmaatregelen en –bepalingen binnen het G-heel
Periode 1982 – 1994
Bron Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid, art. 2, lid 1 sub 6 (Stcr. 1982, 156), vervallen in 1994 (Stcr. 1994, 173)
Product Voorlichtingsmateriaal

(60.)

Actor Bestuursorgaan
Handeling Het onderzoeken of door G-personeel inbreuk is gemaakt op binnen het G-heel geldende beveiligingsmaatregelen en –bepalingen en het eventueel nemen van disciplinaire maatregelen
Periode 1982 – 1994
Bron Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid, art. 2, lid 1 sub 7 en.8 (Stcr. 1982, 156), vervallen in 1994 (Stcr. 1994, 173)
Product Rapporten

(61.)

Actor Bestuursorgaan
Handeling Het geven van schriftelijk toestemming voor de betrokkenheid van niet-ambtelijke instellingen, bedrijven of personen bij de verwerking of opslag van persoonsgegevens
Periode 1982 – 1994
Grondslag Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid, art. 8, lid 2 sub 1 (Stcr. 1982, 156), vervallen in 1994 (Stcr. 1994, 173)
Product Beschikking

(62.)

Actor Bestuursorgaan
Handeling Het geven van een schriftelijke opdracht aan het hoofd van het G-geheel om bij de verwerking af te wijken van de in het reglement genoemde bepalingen
Periode 1982 – 1994
Grondslag Inleiding op Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid (Stcr. 1982, 156), vervallen in 1994 (Stcr. 1994, 173)
Product Beschikking

6.7 Staatsveiligheid

Met uitzondering van art. 17-24 zijn de aanwijzingen uit 1975 nooit formeel ingetrokken, maar in onbruik geraakt. Een uitzondering vormt art. 26, waarop de onderstaande handeling is gebaseerd.

(63.)

Actor Minister-President
Minister van Justitie
Minister van Binnenlandse Zaken
Vakminister
Handeling Het gezamenlijk met de betrokken minister(s) bepalen op welke geautomatiseerde persoonsregistraties met persoonsgegevens de geldende voorschriften niet van toepassing zijn in verband met de staatsveiligheid

Periode 1975 -
Grondslag Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid, art. 26 (Stcr. 1975, nr. 50)
Product Beschikkingen
Opmerking Het gaat hierbij om registraties zoals eventueel in gebruik door inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

7 Systematisch toegankelijke persoonsregistraties

7.1 Het voorbereiden, wijzigen en intrekken van wetten

In deze paragraaf zijn de handelingen opgenomen die betrekkingen hebben op het voorbereiden, wijzigen en intrekken van wetten ten aanzien van systematisch toegankelijke persoonsregistraties. Een uitzondering hierop vormen de handelingen nr. 92 en 93. Deze twee handelingen hebben betrekking op de wetgeving inzake de opname van gevoelige gegevens in persoonsregistraties (zie § 7.10).

(64.)

Actor Minister van Justitie
Minister van Binnenlandse Zaken

Handeling Het voorbereiden van de vaststelling, wijziging en intrekking van de Wet persoonsregistraties

Periode 1985 -

Grondslag Verdrag van Straatsburg (Trb. 1988, 7) en Grondwet 1983 (Stb. 1983, 70), art. 10

Product Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665)

(65.)

Actor Minister van Justitie
Minister van Binnenlandse Zaken
Minister van Buitenlandse Zaken

Handeling Het voorbereiden van de vaststelling, wijziging en intrekking van een wet tot ratificatie van het Verdrag van Straatsburg

Periode 1989 -

Bron Wet van 20 juni 1990 tot goedkeuring van het op 28 januari 1990 te Straatsburg tot stand gekomen Verdrag tot bescherming van personen met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens (Stb. 1990, 351) en Wet van 27 november 1991, houdende wijziging van de Wet van 20 juni 1990, Stb. 351, tot goedkeuring van het op 28 januari 1990 te Straatsburg tot stand gekomen Verdrag tot bescherming van personen met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens

Product Zie Bron

(66.)

Actor Minister van Justitie
Minister van Binnenlandse Zaken

Handeling Het voorbereiden van het wetsvoorstel voor de Wet bescherming persoonsgegevens

Periode 1995 -

Grondslag Europese Richtlijn 95/46/EG (PbEG L 281)

Product Wetsvoorstel voor de Wet bescherming persoonsgegevens (Stb. 2000, 302)

7.2 Voorlichting over de Wet persoonsregistraties

De invoering van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) is indertijd op intensieve wijze ondersteund door de rijksoverheid. Onder de regie van de Stuurgroep Voorlichting Persoonsregistraties zijn vooral de ministeries van Justitie en Binnenlandse Zaken zeer actief geweest. De totale kosten van de meerderjarige voorlichtingscampagne worden door betrokkenen op 4,5 tot 5 miljoen gulden geschat. De invoeringscampagne werd ondersteund door periodiek onderzoek naar de bekendheid van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) en de Registratiekamer bij het publiek en groepen registratiehouders.

(67.)
Actor Minister van Justitie
Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het instellen en financieel ondersteunen van de Stuurgroep Voorlichting
Persoonsregistraties
Periode 1989-1993
Bron G. Overkleeft-Verburg, *De Wet persoonsregistraties. Norm, toepassing en evaluatie* (z.p., 1995) p. 528-529
Product Instellingsbesluit

(68.)
Actor Vakminister
Handeling Het geven van voorlichting over de Wet persoonsregistraties
Periode 1989-1993
Bron G. Overkleeft-Verburg, *De Wet persoonsregistraties. Norm, toepassing en evaluatie* (z.p., 1995) p. 528-529
Product Voorlichtingsmateriaal

(69.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het vaststellen van opdracht en eindproduct van de evaluatiecampagne Voorlichting
Persoonsregistraties
Periode 1992 -1993
Bron G. Overkleeft-Verburg, *De Wet persoonsregistraties. Norm, toepassing en evaluatie* (z.p., 1995) p. 528, noot 31.
Product Offerte, brieven en rapport

(70.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het begeleiden van de evaluatiecampagne Voorlichting Persoonsregistraties
Periode 1992 -1993
Bron G. Overkleeft-Verburg, *De Wet persoonsregistraties. Norm, toepassing en evaluatie* (z.p., 1995) p. 528, noot 31.
Product Notities, notulen en brieven

(71.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het verzamelen en bewerken van gegevens ten behoeve van de evaluatiecampagne
Voorlichting Persoonsregistraties
Periode 1992 -1993
Bron G. Overkleeft-Verburg, *De Wet persoonsregistraties. Norm, toepassing en evaluatie* (z.p., 1995) p. 528, noot 31.
Product Notities, brieven, etc.

(72.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het financieren van de evaluatiecampagne Voorlichting Persoonsregistraties
Periode 1992 -1993
Bron G. Overkleeft-Verburg, *De Wet persoonsregistraties. Norm, toepassing en evaluatie* (z.p., 1995) p. 528, noot 31.
Product Rekeningen en declaraties

7.3 Reglementen en deelvoorzieningen

(73.)
Actor Bestuursorgaan

Handeling Het opstellen van een reglement voor de persoonsregistratie van het bestuursorgaan
Periode 1990 -
Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 19, lid 1 (Stb. 1988, 665)
Product Reglement

(74.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van een AMVB waarin regels worden gegeven voor de bekendmaking en de terinzagelegging van de reglementen voor de persoonsregistraties van:

- het Rijk, provincies, gemeenten en andere openbare lichamen met inbegrip van de daaronder ressorterende diensten, instellingen en bedrijven;
- de bij AMVB aangewezen instellingen die met de uitvoering van publiekrechtelijke taken zijn belast;
- de bij AMVB aangewezen instellingen en voorzieningen voor onderwijs, gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening.

Periode 1990 -
Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 19, lid 2 (Stb. 1988, 665)
Product Besluit van 19 december 1989, houdende regels voor het bekend maken van reglementen en aanmeldingen en het ter inzage leggen reglementen en formulieren van aanmelding als bedoeld in artikelen 19 en 24 van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1989, 568), gewijzigd in 1993 (Stb. 1993, 399)
Opmerking Over het ontwerp van deze AMVB is de Registratiekamer gehoord.

(75.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van een AMVB waarin wordt vastgesteld welke groepen van registraties zijn vrijgesteld van een standaardtype van de reglementspllicht en aan welke eisen zij wel dienen te voldoen

Periode 1990 -
Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 22, lid 1 (Stb. 1988, 665)
Product Besluit genormeerde vrijstelling (Stb. 1990, 16), gewijzigd 1993 (Stb. 1993, 399), gewijzigd 1994 (Stb. 1994, 533), gewijzigd 1995 (Stb. 1995, 197)
Opmerking Over het ontwerp van de AMVB en de tweede wijziging is de Registratiekamer gehoord.

(76.)

Actor Bestuursorgaan
Handeling Het vaststellen van een deelvoorziening
Periode 1989 -
Bron G. Overkleeft-Verburg, *De Wet persoonsregistraties. Norm, toepassing en evaluatie* (z.p., 1995) p. 674.
Product Deelvoorziening
Opmerking De op de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) gebaseerde gedragcodes zijn, zoals beoogd, in het bedrijfsleven gerealiseerd. In de overheidssector zijn geen gedragcodes gerealiseerd. Wel zijn vergelijkbare (deel-)voorzieningen vastgesteld op basis van verordeningen en ministeriële regelingen.

7.4 Gedragcodes

(77.)

Actor Minister van Justitie
Vakminister
Handeling Het voorbereiden van een AMVB waarin voor de persoonsregistraties in bepaalde sectoren nadere regels worden gegeven
Periode 1989 -
Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 16, lid 1 en 2 (Stb. 1988, 665)
Product AMVB
Opmerking Een dergelijke AMVB kan (drie jaar na de inwerkingtreding van de bovenstaande

grondslag) worden ingesteld, wanneer de zelfregulering via gedragscodes in bepaalde sectoren onvoldoende van de grond komt. De Registratiekamer geeft in haar jaarverslag aan in hoeverre zij de totstandkoming van een dergelijke AMVB wenselijk acht. Overigens schrijft art. 3 van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) voor dat indien een AMVB mede een andere minister aangaat, de voordracht door de betrokken ministers gezamenlijk moet worden gedaan.

7.5 Inzage- en correctierecht

(78.)

Actor	Bestuursorgaan
Handeling	Het doen van een schriftelijke mededeling aan een geregistreerde omtrent de opname van zijn/haar persoonsgegevens in een persoonsregistratie
Periode	1989 -
Grondslag	Wet persoonsregistraties, art. 28, lid 1 (Stb. 1988, 665)
Product	Mededeling
Opmerking	De houder deelt een ieder over wie voor de eerste keer persoonsgegevens in de registratie worden opgenomen mede dat dit geval is. Deze mededeling geschiedt schriftelijk en binnen een tijdsbestek van drie maanden. De voornoemde verplichting geldt niet wanneer de geregistreerde weet, c.q. redelijkerwijs kan weten dat een dergelijke opname heeft plaatsgevonden of wanneer een gewichtig belang van de geregistreerde zich verzet tegen het doen van een dergelijke mededeling. Ingevolge art. 30 van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) kan de houder een dergelijke mededeling ook achterwege laten in belang van: <ul style="list-style-type: none"> • de veiligheid van de staat; • de opsporing en vervolging van strafbare feiten; • economische en financiële belangen van de staat en andere organen met een publiekrechtelijke taak; • inspectie, controle en toezicht door of vanwege overheidsorganen of andere organen met een publiekrechtelijke taak; • gewichtige belangen van anderen dan de verzoeker, de houder daaronder inbegrepen.

(79.)

Actor	Bestuursorgaan
Handeling	Het beslissen op een verzoek van de geregistreerde tot het verstrekken van: <ul style="list-style-type: none"> • een mededeling omtrent de aanwezigheid van zijn/haar persoonsgegevens in de betreffende registratie; • een overzicht van de opgenomen persoonsgegevens met inlichtingen over de herkomst hiervan.
Periode	1989 -
Grondslag	Wet persoonsregistraties, art. 29, lid 1 en 2 (Stb. 1988, 665)
Product	Mededelingen en overzichten
Opmerking	Ingevolge art. 30 van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) kan de houder een dergelijk verzoek weigeren in het belang van: <ul style="list-style-type: none"> • de veiligheid van de staat; • de opsporing en vervolging van strafbare feiten • economische en financiële belangen van de staat en andere organen met een publiekrechtelijke taak; • inspectie, controle en toezicht door of vanwege overheidsorganen of andere organen met een publiekrechtelijke taak; • gewichtige belangen van anderen dan de verzoeker, de houder daaronder inbegrepen.

De houder is verplicht om zorg te dragen voor een deugdelijke vaststelling van de identiteit van de verzoeker.

(80.)

Actor Bestuursorgaan
Handeling Het beslissen op het verzoek van een geregistreerde tot het verbeteren, aanvullen of verwijderen van zijn/haar gegevens in de registratie
Periode 1989 -
Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 31 (Stb. 1988, 665)
Product Beslissing

(81.)

Actor Bestuursorgaan
Handeling Het registreren welke gegevens uit een persoonsregistratie aan derden zijn verstrekt (protocolplicht)
Periode 1989 -
Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 32 (Stb. 1988, 665)
Product Register

(82.)

Actor Bestuursorgaan
Handeling Het beslissen op het verzoek van een geregistreerde tot het mededelen welke gegevens van hem/haar uit de registratie aan derden zijn verstrekt
Periode 1989 -
Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 32 (Stb. 1988, 665)
Product Beslissing
Opmerking Ingevolge art. 30 van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) kan de houder weigeren om mede te delen welke gegevens uit de registratie aan derden zijn verstrekt wanneer dit in belang is van:

- de veiligheid van de staat;
- de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
- economische en financiële belangen van de staat en andere organen met een publiekrechtelijke taak;
- inspectie, controle en toezicht door of vanwege overheidsorganen of andere organen met een publiekrechtelijke taak;
- gewichtige belangen van anderen dan de verzoeker, de houder daaronder inbegrepen.

(83.)

Actor Bestuursorgaan
Handeling Het op verzoek van de Registratiekamer of op bevel van de rechtbank alsnog:

- verstrekken van een mededeling aan een geregistreerde omtrent de aanwezigheid van zijn/haar persoonsgegevens in de betreffende registratie, dan wel een overzicht van deze gegevens met inlichtingen over de herkomst hiervan;
- verbeteren, aanvullen of verwijderen van de persoonsgegevens van de geregistreerde in de registratie;
- mededelen aan een geregistreerde welke gegevens van hem/haar uit de registratie aan derden zijn verstrekt.

Periode 1989 -
Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 34 (Stb. 1988, 665)
Product Mededeling

(84.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van het vaststellen, wijzigen en intrekken van een AMVB waarin een maximumbedrag is vastgesteld dat een houder mag vragen voor:

- een mededeling aan het desbetreffende persoon omtrent de aanwezigheid van zijn/haar persoonsgegevens in een registratie;
- een overzicht aan de verzoeker over zijn/haar opgenomen persoonsgegevens met inlichtingen over de herkomst hiervan;
- een mededeling aan de verzoeker welke gegevens uit de registratie van hem/haar aan derden zijn verstrekt.

Periode 1989 -
Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 36 (Stb. 1988, 665), gewijzigd (Stb. 1998, 594)
Product Besluit van 5 juli 1989, houdende vaststelling van de maximale vergoeding van de kosten

van een bericht als bedoeld in de artikelen 29 en 32 van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1989, 281)

(85.)

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het bij ministeriële regeling wijzigen van de vastgestelde prijzen die de houder mag vragen voor: <ul style="list-style-type: none">• een mededeling aan de desbetreffende persoon omtrent de aanwezigheid van zijn/haar persoonsgegevens in een registratie;• een overzicht aan de verzoeker over zijn/haar opgenomen persoonsgegevens met inlichtingen over de herkomst hiervan;• een mededeling aan de verzoeker welke gegevens uit de registratie van hem/haar aan derden zijn verstrekt.
Periode	1998 -
Grondslag	Besluit van 5 juli 1989, houdende vaststelling van de maximale vergoeding van de kosten van een bericht als bedoeld in de artikelen 29 en 32 van de Wet persoonsregistraties, art. 1a (1989, 281), zoals is ingevoegd bij het Besluit van 8 oktober 1998 tot wijziging van het besluit van 5 juli 1989, houdende vaststelling van de maximale vergoeding van de kosten van een bericht als bedoeld in de artikelen 29 en 32 van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1998, 594)
Product	Ministeriële regeling

7.6 Toezicht

(86.)

Actor	Bestuursorgaan
Handeling	Het aanwijzen van een instantie die belast is met het houden van toezicht op een persoonsregistratie
Periode	1989 -
Bron	Interview met mr. P.J. Hustinx
Product	Instellingsbesluit

(87.)

Actor	Instantie belast met het toezicht op een persoonsregistratie
Handeling	Het rapporteren in het kader van het houden van toezicht op de werking van een persoonsregistratie
Periode	1989 -
Bron	Interview met mr. P.J. Hustinx
Product	Rapporten

7.7 Organisatie en beveiliging

(88.)

Actor	Bestuursorgaan
Handeling	Het geven van opdracht tot het treffen van technische en organisatorische voorzieningen ter beveiliging van een persoonsregistratie tegen verlies of aantasting van de gegevens en tegen onbevoegde kennisneming, wijziging of verstrekking daarvan
Periode	1989 -
Grondslag	Wet persoonsregistraties, art. 8 (Stb. 1988, 665)
Product	Opdracht

7.8 Voorzieningen ter bevordering van de juistheid en de volledigheid van de opgenomen persoonsgegevens

(89.)

Actor	Bestuursorgaan
Handeling	Het opdracht geven tot het treffen van voorzieningen ter bevordering van de juistheid en de volledigheid van de opgenomen persoonsgegevens
Periode	1989 -
Grondslag	Wet persoonsregistraties, art. 5, lid 2 (Stb. 1988, 665)
Product	Opdracht

7.9 Opname van wettelijk identificatienummer in een persoonsregistratie

(90.)

Actor	Minister van Justitie Minister van Financiën (staatssecretaris) Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (staatssecretaris)
Handeling	Het voorbereiden van een AMVB waarin is vastgesteld in welke gevallen het is toegestaan om een wettelijk identificatienummer op te nemen in een persoonsregistratie of daaruit te verstrekken
Periode	1996 -
Grondslag	Wet persoonsregistraties, art. 6a (Stb. 1988, 665), zoals ingevoegd bij de Wet op de identificatieplicht (Stb. 1993, 660)
Product	Besluit gebruik sofi-nummer (Stb. 1996, 190), gewijzigd 1996 (Stb. 1996, 430), gewijzigd 1998 (Stb. 1998, 118)
Opmerking	Het gaat hierbij om nummers die ter identificatie van personen wettelijk zijn voorgeschreven. De voordracht tot het Besluit gebruik sofi-nummer (Stb. 1996, 190) deed de Minister van Justitie mede namens de staatssecretaris van Financiën. De voordracht van het Besluit van 18 juli 1996 tot wijziging van het Besluit gebruik sofi-nummer (aanvulling) deed hij mede namens de staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Over het Besluit gebruik sofi-nummer (Stb. 1996, 190) en de wijzigingen werd de Registratiekamer gehoord.

7.10 Gevoelige gegevens

Onder gevoelige gegevens verstaat de wetgever persoonsgegevens die betrekking hebben op:

- godsdienst of levensovertuiging;
- ras;
- politieke gezindheid;
- seksualiteit of intiem levensgedrag;
- medische, psychologische, strafrechtelijke of tuchtrechtelijke aard.

(91.)

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het voorbereiden van een AMVB waarin regels worden gesteld voor het opnemen in een persoonsregistratie van gevoelige gegevens
Periode	1989 -
Grondslag	Wet persoonsregistraties, art. 7, lid 1 (Stb. 1988, 665), gewijzigd 1996 (Stb. 1996, 531)
Product	Ontwerp-Besluit gevoelige gegevens (Stc. 1990, 107) en Besluit gevoelige gegevens (Stb.

1993, 158), gewijzigd 1993 (Stb. 1993, 399), gewijzigd 1996 (Stb. 1996,424), gewijzigd 1998 (Stb. 1998, 413)

Opmerking Binnen een jaar na de inwerkingtreding van de bovengenoemde grondslag moesten deze regels zijn gesteld. Deze termijn werd niet gehaald. Over het Besluit gevoelige gegevens is de Registratiekamer gehoord.

(92.)

Actor Minister van Justitie

Handeling Het voorbereiden van de vaststelling, wijziging en intrekking van een wet, waarin regels worden gesteld voor het opnemen van gevoelige gegevens in een persoonsregistratie

Periode 1989 -

Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 7, lid 3 (Stb. 1988, 665), gewijzigd 1995 (Stb. 1995, 355), gewijzigd 1996 (Stb. 1996, 531)

Product Wet

Opmerking Binnen drie jaar nadat de in de vorige handeling beschreven AMVB in werking is getreden, moest het bovenstaande wetsvoorstel aan de Staten-Generaal worden gedaan. Over het ontwerp van het wetsvoorstel moest de Registratiekamer gehoord worden. Met de eerste wijziging verviel de verplichting tot het horen van de Registratiekamer. Met de tweede wijziging werd bepaald dat uiterlijk op 1 juni 1997 het wetsontwerp aan de Staten-Generaal moest worden gedaan. Aan deze verplichting is eveneens niet voldaan.

(93.)

Actor Minister van Justitie

Handeling Het voorbereiden, wijzigen en intrekken van de wet tot wijziging van de in artikel 7 van de Wet persoonsregistraties opgenomen termijn voor het indienen van een voorstel van een wet (Stb. 1996, 531)

Periode 1993 -

Bron Zie product

Product Wet van 7 oktober 1996 tot wijziging van de in artikel 7 van de Wet persoonsregistraties opgenomen termijn voor het indienen van een voorstel van een wet (Stb. 1996, 531)

(94.)

Actor Bestuursorgaan

Handeling Het vragen om toestemming voor de opname van gevoelige gegevens in een persoonsregistratie

Periode 1993 -

Grondslag Besluit gevoelige gegevens, art. 8, lid 1 sub c en 2 (Stb. 1993, 158)

Product Verzoek

(95.)

Actor Bestuursorgaan

Handeling Het beslissen inzake een ingediend bezwaar tegen de opname van gevoelige gegevens in een persoonsregistratie

Periode 1993 -

Grondslag Besluit gevoelige gegevens, art. 8, lid 1 sub d (Stb. 1993, 158)

Product Beslissing

7.11 Verstrekken van gegevens aan derden

Ingevolge art. 1 van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) wordt onder het verstrekken van gegevens aan derden verstaan: het 'verstrekken van gegevens uit een persoonsregistratie aan een persoon of instantie buiten de organisatie van de houder, met uitzondering van het verstrekken aan de bewerker of de geregistreerde'.

(96.)

Actor Bestuursorgaan

Handeling Het opdracht geven tot het verstrekken van gegevens uit een persoonsregistratie aan derden

omdat dit:

- voortvloeit uit het doel van de registratie;
- wordt vereist ingevolge een wettelijk voorschrift;
- geschiedt met toestemming van de geregistreerde;
- geschiedt ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek of statistiek dan wel op grond van dringende redenen.

Periode 1989 -
Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 11, lid 1 en 2 (Stb. 1988, 665)
Product Opdracht
Opmerking De verstrekking van gegevens blijft achterwege voor zover uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift geheimhouding verplicht is. Indien de geregistreerde de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt of onder curatele is gesteld, is in plaats van zijn toestemming die van zijn wettelijke vertegenwoordiger nodig. Art. 12, lid 1 van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) stelt dat wanneer schriftelijke toestemming voor de verstrekking van gegevens vereist is, deze slechts kan worden gegeven door de geregistreerde of diens wettelijke vertegenwoordiger.

(97.)

Actor Bestuursorgaan
Handeling Het vragen om schriftelijke toestemming aan de geregistreerde of zijn wettelijke vertegenwoordiger tot het verstrekken van gegevens uit een persoonsregistratie aan derden
Periode 1989 -
Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 11, lid 1 en 12 (Stb. 1988, 665)
Product Verzoek
Opmerking Wanneer voor de verstrekking van gegevens uit een persoonsregistratie toestemming van de geregistreerde of zijn wettelijke vertegenwoordiger nodig is, kan deze slechts schriftelijk worden gegeven. Deze toestemming kan betrekking hebben op één geval of op een beperkte categorie en moet in de aanvraag nauwkeurig omschreven zijn. De gegeven toestemming kan altijd schriftelijk worden ingetrokken.

7.12 Persoonregistraties op het gebied van de overheid en het onderwijs, de gezondheidszorg en de maatschappelijke dienstverlening

De bepalingen voor de overheid en de semi-publieke sector in de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) bevatten een zwaarder regime dan de bepalingen voor bedrijf en beroep en overige sectoren. Dit onderscheid berust op het feit dat de informatievoorziening over personen bij de overheid en instellingen in de semi-publieke sector doorgaans meer omvattend en indringender is dan in de particuliere sector.

(98.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van een AMVB waarin is vastgesteld op welke instellingen uit de (semi-) publieke sector paragraaf 5 van de Wet persoonsregistraties eveneens van toepassing is
Periode 1990 -
Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 17 (Stb. 1988, 665)
Product Besluit van 19 december 1989, houdende uitvoering van artikel 17, onder b en c, van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1989, 569)
Opmerking Het gaat hier om verschillende instellingen die belast zijn met de uitvoering van een publiekrechtelijke taak en diverse instellingen en voorzieningen voor onderwijs, gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening. Over het ontwerp van de bovenstaande AMVB was het advies van de Registratiekamer gevraagd. Paragraaf 5 is krachtens art. 17 van de Wet persoonsregistraties van toepassing op persoonregistraties van het rijk, provincies, gemeenten en andere openbare lichamen met inbegrip van de daaronder ressorterende diensten, instellingen en bedrijven.

(99.)

Actor Vakminister
Handeling Het adviseren van de Minister van Justitie inzake de vaststelling van instellingen uit de (semi-)publieke sector op wie paragraaf 5 van de Wet persoonsregistraties van toepassing moet zijn
Periode 1990 -
Bron Nota van Toelichting op het Besluit van 19 december 1989, houdende uitvoering van artikel 17, onder b en c, van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1989, 569)
Product Advies
Opmerking Ter uitvoering van het bovengenoemde besluit is desgevraagd door alle ministeries een opgave verstrekt, terwijl ook van elders nuttige suggesties werden ontvangen. Het opstellen van het besluit en in het bijzonder de keuze van de instellingen en voorzieningen welke uiteindelijk daarin zijn aangewezen, geschiedde in nauwe samenwerking met de ministeries.

(100.)

Actor Bestuursorgaan
Handeling Het beslissen op een aanvraag van personen of instanties met een publiekrechtelijke taak om gegevens uit persoonregistraties aan hen te verstrekken
Periode 1990 -
Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 18, lid 3 (Stb. 1988, 665)
Product Beslissing
Opmerking Dergelijke gegevens worden alleen verstrekt voor zover de betreffende personen en instanties deze nodig hebben voor de uitoefening van hun taak en de persoonlijke levenssfeer van de geregistreerden niet onevenredig wordt geschaad. De verstrekking van gegevens blijft achterwege voor zover uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift geheimhouding verplicht is.

7.13 Persoonregistraties op het gebied van bedrijf, beroep en op overige gebieden

(101.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het vaststellen van het model van het formulier voor de aanmelding bij de Registratiekamer van persoonregistraties op het gebied van bedrijf, beroep en op overige gebieden
Periode 1990 -
Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 24, lid 2 (Stb. 1988, 665)
Product Besluit van 21 december 1989 tot vaststelling van het modelformulier aanmelding persoonsregistratie (Stc. 1989, 252)

(102.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van een AMVB waarin wordt vastgesteld welke gegevens moeten worden verstrekt op het formulier voor de aanmelding bij de Registratiekamer van persoonregistraties op het gebied van bedrijf, beroep en op overige gebieden
Periode 1990 -
Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 24, lid 3 (Stb. 1988, 665)
Product Besluit van 22 december 1989, houdende aanwijzing van de gegevens welke moeten worden verstrekt bij het formulier van aanmelding bedoeld in artikel 24, tweede lid, van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1989, 587).
Opmerking Over het ontwerp van de AMVB is de Registratiekamer gehoord.

(103.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van een AMVB waarin wordt vastgesteld op welke wijze de aanmelding bij de Registratiekamer van persoonregistraties op het gebied van bedrijf, beroep en op overige gebieden wordt bekendgemaakt
Periode 1990 -
Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 24, lid 4 (Stb. 1988, 665)

Product Besluit van 19 december 1989, houdende regels voor het bekend maken van reglementen en aanmeldingen en het ter inzage leggen van reglementen en formulieren van aanmelding als bedoeld in de artikelen 19 en 24 van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1989, 568, gewijzigd in 1993 (Stb. 1993, 399))

Opmerking In deze AMVB wordt tevens vastgelegd op welke wijze een afschrift van het aanmeldingsformulier ter inzage wordt gelegd. Over het ontwerp van deze AMVB is de Registratiekamer gehoord.

(104.)

Actor Minister van Justitie

Handeling Het voorbereiden van een AMVB waarin wordt vastgesteld welk groepen van persoonsregistraties op het gebied van bedrijf, beroep en op overige gebieden zijn vrijgesteld van een standaardtype van de reglementsplicht en aan welke eisen zij wel dienen te voldoen

Periode 1990 -

Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 27 (Stb. 1988, 665)

Product Besluit genormeerde vrijstelling (Stb. 1990, 16), gewijzigd 1993 (Stb. 1993, 399), gewijzigd 1995 (Stb. 1995, 197)

Opmerking Over het ontwerp van het AMVB en de tweede wijziging is de Registratiekamer gehoord.

7.14 Internationale aspecten

(105.)

Actor Minister van Justitie

Handeling Het verlenen van een ontheffing van bij of krachtens de Wet persoonregistraties gestelde bepalingen aan:

- een zich niet in Nederland bevindende persoonsregistratie van een in Nederland gevestigde houder die persoonsgegevens bevatten van in Nederland gevestigde personen;
- een zich in Nederland bevindende persoonsregistratie van een niet in Nederland gevestigde houder.

Periode 1989 -

Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 47, lid 2 en 48 (Stb. 1988, 665)

Product Ministeriële beschikking

Opmerking Over het verlenen van deze ontheffingen wordt de Registratiekamer gehoord.

(106.)

Actor Minister van Justitie

Handeling Het eventueel voorbereiden van een AMVB waarin het dataverkeer wordt geregeld vanuit en naar Nederland met een persoonsregistratie waarop de Nederlandse wet niet van toepassing is

Periode 1989 -

Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 49, lid 2 (Stb. 1988, 665)

Product AMVB

7.15 Opsporing strafbare feiten

NB De handelingen van de Registratiekamer (en haar ambtenaren) zijn niet opgenomen, aangezien het een ZBO betreft (zie § 2.3).

(107.)

Actor Minister van Justitie

Handeling	Het aanwijzen van ambtenaren van het secretariaat van de Registratiekamer voor het opsporen van het overtreden van de diverse meldingsplichten, zoals gesteld in de Wet persoonsregistraties
Periode	1990 -
Grondslag	Wet persoonsregistraties, art. 50, lid 4 (Stb. 1988, 665)
Product	Aanwijzing

7.16 Overtreding van de Wet persoonsregistraties en civiele rechtsmiddelen

Als er sprake is van een overtreding van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665), kan de geregistreerde verschillende civiele rechtsmiddelen aanwenden. In de eerste plaats kan de geregistreerde bij de burgerlijke rechter schadevergoeding vorderen. Daarnaast kan de geregistreerde aan de burgerlijke rechter een verbod vragen op voortzetting of herhaling van het onrechtmatige gedrag, alsmede een bevel om maatregelen te treffen tot herstel van de gevolgen van dat gedrag.

(108.)

Actor	Bestuursorgaan
Handeling	Het opdracht geven tot het voeren van verweer in een rechtszaak tegen de aanklacht van een geregistreerde dat de Wet persoonsregistraties is overtreden
Periode	1989 -
Grondslag	Wet persoonsregistraties, art. 9 (Stb. 1988, 665)
Product	Opdracht

(109.)

Actor	Bestuursorgaan
Handeling	Het op bevel van de rechter opdracht geven tot het: <ul style="list-style-type: none"> • uitbetalen van een schadeloosstelling; • het treffen van maatregelen tot staken van onrechtmatig gedrag; • het treffen van maatregelen tot herstel van de gevolgen van onrechtmatig gedrag.
Periode	1989 -
Grondslag	Wet persoonsregistraties, art. 9 en 10 (Stb. 1988, 665)
Product	Opdracht

7.17 Wettelijke ingestelde persoonsregistraties die niet onder de Wet persoonsregistraties vallen

(110.)

Actor	Minister van Justitie Minister van Binnenlandse Zaken Minister van Onderwijs en Wetenschappen Minister van Verkeer en Waterstaat Minister [staatssecretaris] van Economische Zaken
Handeling	Het voorbereiden van een AMVB waarin wordt vastgesteld op welke wettelijke ingestelde persoonsregistraties de Wet persoonsregistraties niet van toepassing is
Periode	1989 -
Grondslag	Wet persoonsregistraties, art. 54, lid 4 (Stb. 1988, 665)
Product	Besluit van 16 juni 1989, houdende aanwijzing van persoonsregistraties waarop de Wet persoonsregistraties niet van toepassing is (Stb. 1989, 238), gewijzigd 1994 (Stb. 1994, 690), gewijzigd 1996 (Stb. 1996, 278)
Opmerking	Bij de invoering van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) bestond reeds een aantal wettelijk ingestelde registraties. Bij diverse van deze registraties was het geldende wettelijke regime strijdig met de Wet persoonsregistraties. Een voorbeeld hiervan waren de

registers ingesteld bij of krachtens de Wet op de justitiële documentatie en op de verklaringen omtrent het gedrag (Stb. 1955, 395).

7.18 Sociaal-wetenschappelijke en juridische evaluatie van de Wet persoonsregistraties

In het kader van het voornemen om de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) te vervangen door de Wet bescherming persoonsgegevens, vond er een juridische en een sociaal-wetenschappelijke evaluatieonderzoek plaats naar de eerst genoemde wet. Het juridische evaluatieonderzoek was het resultaat van een samenwerkingsproject van de ministeries van Justitie en Binnenlandse Zaken.⁵⁷ Bij het sociaal-wetenschappelijke evaluatieonderzoek was de alleen Minister van Justitie als actor betrokken.

(111.)

Actor Minister van Justitie
Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het vaststellen van de opdracht en het eindproduct van het juridische evaluatieonderzoek van de Wet persoonsregistraties
Periode 1993 - 1995
Bron G. Overkleeft-Verburg, *De Wet persoonsregistraties. Norm, toepassing en evaluatie* (z.p., 1995) p. V. + 5
Product Offerte, brieven en rapport

(112.)

Actor Minister van Justitie
Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het begeleiden van het juridische evaluatieonderzoek van de Wet persoonsregistraties
Periode 1993 - 1995
Bron G. Overkleeft-Verburg, *De Wet persoonsregistraties. Norm, toepassing en evaluatie* (z.p., 1995) p. V. + 5
Product Notities, notulen en brieven

(113.)

Actor Minister van Justitie
Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het verzamelen en bewerken van gegevens ten behoeve van het juridische evaluatieonderzoek van de Wet persoonsregistraties
Periode 1993 - 1995
Bron G. Overkleeft-Verburg, *De Wet persoonsregistraties. Norm, toepassing en evaluatie* (z.p., 1995) p. V. + 5
Product Notities, notulen en brieven

(114.)

Actor Minister van Justitie
Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het financieren van het juridische evaluatieonderzoek van de Wet persoonsregistraties
Periode 1993 - 1995
Bron G. Overkleeft-Verburg, *De Wet persoonsregistraties. Norm, toepassing en evaluatie* (z.p., 1995) p. V. + 5
Product Rekeningen en declaraties

(115.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het vaststellen van de opdracht en het eindproduct van het sociaal-wetenschappelijke evaluatieonderzoek van de Wet persoonsregistraties
Periode 1994 - 1995
Bron J.E.J. Prins e.a., *In het licht van de Wet persoonsregistraties: Zon, maan of ster?* (Alphen aan de Rijn/Diegem, 1995) p. III en 1

- Product Offerte, brieven en rapport
- (116.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het begeleiden van het sociaal-wetenschappelijke evaluatieonderzoek van de Wet
 persoonsregistraties
 Periode 1994 - 1995
 Bron J.E.J. Prins e.a., *In het licht van de Wet persoonsregistraties: Zon, maan of ster?* (Alphen
 aan de Rijn/Diegem, 1995) p. III en
 Product Notities, notulen en brieven
- (117.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het verzamelen en bewerken van gegevens ten behoeve van het sociaal-wetenschappelijke
 evaluatieonderzoek van de Wet persoonsregistraties
 Periode 1994 - 1995
 Bron J.E.J. Prins e.a., *In het licht van de Wet persoonsregistraties: Zon, maan of ster?* (Alphen
 aan de Rijn/Diegem, 1995) p. III en 1
 Product Notities, notulen en brieven
- (118.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het financieren van het sociaal-wetenschappelijke evaluatieonderzoek van de Wet
 persoonsregistraties
 Periode 1994 - 1995
 Bron J.E.J. Prins e.a., *In het licht van de Wet persoonsregistraties: Zon, maan of ster?* (Alphen
 aan de Rijn/Diegem, 1995) p. III en 1
 Product Rekeningen en declaraties

7.19 De Registratiekamer

NB De handelingen van de Registratiekamer zijn hier niet opgenomen, aangezien het een ZBO betreft (zie § 2.3).

- (119.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het voorbereiden van een KB waarin vastgesteld is hoeveel plaatsvervangende leden en
 buitengewone leden deel uitmaken van de Registratiekamer
 Periode 1989 -
 Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 38, lid 1 (Stb. 1988, 665)
 Product KB
- (120.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het voorbereiden van een KB waarin de benoeming en het ontslag van de voorzitter, de
 plaatsvervangende voorzitters, de leden, de plaatsvervangende leden en de buitengewone
 leden van de Registratiekamer worden geregeld
 Periode 1989 -
 Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 38, lid 2, 39, lid 1 en 42, lid 2 (Stb. 1988, 665), gewijzigd in
 1995 (Stb. 1995, 227) en Rechtspositiebesluit leden Registratiekamer, art. 10 (Stb. 1998,
 10)
 Product KB
- (121.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het voorbereiden van een AMVB waarin voor de Registratiekamer regels worden gegeven

omtrent:

- de bezoldiging van de voorzitter;
- de vergoeding voor de leden;
- het zittingsgeld voor de plaatsvervangende en de buitengewone leden.

Periode 1989 -
Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 40, lid 1 (Stb. 1988, 665), gewijzigd in 1995 (Stb. 1993, 227)
Product Besluit van 5 augustus 1989, houdende uitvoering van artikel 40, eerste lid van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1989, 335) en Rechtspositiebesluit leden Registratiekamer (Stb. 1998, 10)

(122.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een beslissing op het verzoek van de voorzitter van de Registratiekamer om andere werkzaamheden te verrichten, waarvoor een beloning wordt genoten
Periode 1989 -
Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 40, lid 3 (Stb. 1988, 665)
Product Ministeriële beschikking

(123.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het bepalen dat de voorzitter of een lid verplicht is om te gaan of blijven wonen in of nabij de gemeente waar de Registratiekamer is gevestigd
Periode 1998 -
Grondslag Rechtspositiebesluit leden Registratiekamer, art. 7, lid 1 (Stb. 1998, 10)
Product Ministeriële beschikking
Opmerking De Minister van Justitie kan een dergelijke beslissing nemen wanneer hij van mening is dat dit noodzakelijk is voor een goede plichtsvervulling.

(124.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een beslissing inzake de aanstelling van ambtenaren op het secretariaat van de Registratiekamer op voordracht van haar voorzitter
Periode 1989 -
Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 41 (Stb. 1988, 665)
Product Ministeriële beschikking

(125.)

Actor Bestuursorgaan
Handeling Het opdracht geven tot het verstrekken van inlichtingen aan de Registratiekamer
Periode 1989 -
Grondslag Wet persoonsregistraties, art. 45, lid 1 en 2 (Stb. 1988, 665)
Product Opdracht
Opmerking De houder van een persoonsregistratie en de personen die bij de werking daarvan zijn betrokken, zijn verplicht om aan de ambtenaren van het secretariaat van de Registratiekamer en andere door deze aangewezen personen alle gevraagde inlichtingen te verstrekken en aan hen de medewerking te verlenen die zij voor de uitoefening van hun taak nodig hebben.

8 Geraadpleegde wet- en regelgeving

Besluit van 21 februari 1972 tot instelling van de Staascommissie- Koopmans (Str. 1972, 43)

- inwerkingtreding 1972 (Str. 1972, 43)

Besluit van 5 augustus 1972, houdende regeling van de taak, de organisatie, de werkwijze en de samenstelling van inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Str. 1972, 473)

- inwerkingtreding 1972 (Stb. 1972, 437)

Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen waarin persoonsgegevens zijn opgenomen bij de rijksoverheid (Str. 1975, nr. 50)

- inwerkingtreding 1975 (Str. 1975, 50)

Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid (Str. 1982, 156)

- inwerkingtreding (Str. 1982, 156)
- 1982 (Str. 1982, 156)

Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Stb. 1987, 635)

- inwerkingtreding 1988 (Stb. 1988, 11)
- gewijzigd 1993 (Stb. 1993, 759)
- gewijzigd 1993 (Stb. 1993, 725)
- gewijzigd 1996 (Stb. 1996, 525)
- gewijzigd 1999 (Stb. 1999, 194)

Wet tot invoering van het sociaal-fiscaal-nummer (Stb. 1988, 655)

- inwerkingtreding 1989 met uitzondering van art. II, onderdeel A, VII, onderdeel A en VIII (Stb. 1989, 656)
- inwerkingtreding 1990 art. II, onderdeel A, VII, onderdeel A en VIII (Stb. 1989, 656)

Besluit tot invoering van het sociaal-fiscaal-nummer (Stb. 1988, 656)

- inwerkingtreding 1989 en 1990 (Stb. 1988, 656)

Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665)

- inwerkingtreding 1989 met uitzondering van paragrafen 5, 6 en 10 (1989, 153)
- inwerkingtreding 1990 van paragrafen 5, 6 en 10 (1989, 153)
- gewijzigd 1989 (Stb. 1989, 480)
- gewijzigd 1992 (Stb. 1992, 422)
- gewijzigd 1993 (Stb. 1993, 660)
- gewijzigd 1993 (Stb. 1993, 690)
- gewijzigd 1993 (Stb. 1993, 725)
- gewijzigd 1994 (Stb. 1994, 269)
- gewijzigd 1994 (Stb. 1994, 565)
- gewijzigd 1994 (Stb. 1994, 573)
- gewijzigd 1994 (Stb. 1994, 690)
- gewijzigd 1995 (Stb. 1995, 227)
- gewijzigd 1995 (Stb. 1995, 276)
- gewijzigd 1996 (Stb. 1996, 531)
- gewijzigd 1997 (Stb. 1997, 63)
- gewijzigd 1997 (Stb. 1997, 323)
- gewijzigd 1997 (Stb. 1997, 510)
- gewijzigd 1997 (Stb. 1997, 674)
- gewijzigd 1998 (Stb. 1998, 594)

Besluit van 8 mei 1989, houdende vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de verschillende onderdelen van Wet persoonsregistraties (Stb. 1989, 153)

- inwerkingtreding 1989 en 1990 (Stb. 1989, 153)

Besluit van 16 juni 1989, houdende aanwijzing van persoonsregistraties waarop de Wet persoonsregistraties niet van toepassing is (Stb. 1989,238)

- inwerkingtreding 1989 (Stb. 1988, 665)
- gewijzigd 1994 (Stb. 1994, 690)
- gewijzigd 1996 (Stb. 1996, 278)

Besluit van 5 juli 1989, houdende vaststelling van de maximale vergoeding van de kosten van een bericht als bedoeld in de artikelen 29 en 32 van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1989, 281)

- inwerkingtreding 1989 (Stb. 1989, 281)
- gewijzigd 1998 (Stb. 1998, 594)

Besluit van 8 oktober 1998 tot wijziging van het besluit van 5 juli 1989, houdende vaststelling van de maximale vergoeding van de kosten van een bericht als bedoeld in de artikelen 29 en 32 van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1998, 594)

- inwerkingtreding 1998 (Stb. 1998, 594)

Besluit van 5 augustus 1989, houdende uitvoering van artikel 40, eerste lid van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1989, 335)

- inwerkingtreding 1989 (Stb. 1989, 335)
- gewijzigd 1995 (Stb. 1995, 512)
- vervallen 1998 (Stb. 1998, 10)

Besluit van 19 december 1989, houdende regels voor het bekend maken van reglementen en aanmeldingen en het ter inzage leggen reglementen en formulieren van aanmelding als bedoeld in de artikelen 19 en 24 van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1989, 568)

- inwerkingtreding 1989 (Stb. 1988, 665)
- gewijzigd 1993 (Stb. 1993, 399)
- gewijzigd 1994 (Stb. 1993, 533)

Besluit van 19 december 1989, houdende uitvoering van artikel 17, onder b en c, van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1989, 569)

- inwerkingtreding 1989 (Stb. 1988, 665)
- gewijzigd 1994 (Stb. 1994,533)
- gewijzigd 1996 (Stb. 1996,424); inwerkingtreding 1996 (Stb. 1996,534)
- gewijzigd 1996 (Stb. 1996, 563)
- gewijzigd 1997 (Stb. 1997, 121)
- gewijzigd 1997 (Stb. 1997, 529)
- gewijzigd 1997 (Stb. 1997, 796)
- gewijzigd 1998 (Stb. 1997, 413)

Besluit van 21 december 1989 tot vaststelling van het modelformulier aanmelding persoonsregistratie (Stcr. 1989, 252)

- inwerkingtreding 1990 (Stb. 1989, 252)

Besluit van 22 december 1989, houdende aanwijzing van de gegevens welke moeten worden verstrekt bij het formulier van aanmelding bedoeld in artikel 24, tweede lid, van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1989, 587)

- inwerkingtreding 1989 (Stb. 1988, 665)

Besluit genormeerde vrijstelling (Stb. 1990, 16)

- inwerkingtreding (Stb. 1990, 16)
- gewijzigd 1993 (Stb. 1993, 399)
- gewijzigd 1995 (Stb. 1995, 197)

Ontwerp-Besluit gevoelige gegevens (Stcr. 1990, 107)

Wet van 20 juni 1990 tot goedkeuring van het op 28 januari 1990 te Straatsburg tot stand gekomen Verdrag tot bescherming van personen met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens (Stb. 1990, 351)

- inwerkingtreding 1990 (Stb. 1990, 351)
- gewijzigd 1991 (Stb. 1991, 654)

Besluit gevoelige gegevens (Stb. 1993, 158)

- inwerkingtreding 1993 (Stb. 1993, 158)
- gewijzigd 1993 (Stb. 1993, 399)
- gewijzigd 1996 (Stb. 1996,444)
- gewijzigd 1998 (Stb. 1998, 413)

Besluit voorschrift informatiebeveiliging (Stcr. 1994, 173)

- inwerkingtreding (Stcr. 1994, 173)

Besluit gebruik soft-nummer (Stb. 1996, 190)

- inwerkingtreding 1996 (Stb. 1996, 190)
- gewijzigd 1996 (Stb. 1996, 430)
- gewijzigd 1998 (Stb. 1998, 118)

Wet op de identificatieplicht (Stb. 1993, 660)

- inwerkingtreding gefaseerd
- gewijzigd 1993 (Stb. 1993, 704)
- gewijzigd 1994 (Stb. 1994, 358)
- gewijzigd 1999 (Stb. 1999, 30)

Wet van 7 juli tot aanpassing van een aantal wetten in verband met de intrekking van de Wet bevolkings- en verblijfsregisters en de invoering van de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (Stb. 1994, 565)

- inwerkingtreding 1995 (Stb. 1995, 227)

Wet afschaffing adviesverplichting (Stb. 1995, 355)

- inwerkingtreding 1995 (Stb. 1995, 355)

Wet van 7 oktober 1996 tot wijziging van de in artikel 7 van de Wet persoonsregistraties opgenomen termijn voor het indienen van een voorstel van een wet (Stb. 1996, 531)

- inwerkingtreding 1996 (Stb. 1996, 531)

Aanpassingswet herziening adviesstelsel (Stb. 1997, 63)

- inwerkingtreding 1997 (Stb. 1997, 63)

Wet adviesstelsel Justitie (Stb. 1997, 323)

- inwerkingtreding 1997 (Stb. 1997, 323)

Rechtspositiebesluit leden Registratiekamer (Stb. 1998, 10)

- inwerkingtreding 1998 (Stb. 1998, 10)

Wetvoorstel voor de Wet bescherming persoonsgegevens (Stb. 2000, 302)

9 Geraadpleegde verdragen en regelgeving op Europees niveau

Akkoord van Schengen (Trb. 1988, 7) Tbr. 1985, 102

Het Verdrag van Straatsburg (Trb. 1988, 7) van 28 januari 1981 van de Raad van Europa (Verdrag tot bescherming van personen met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens). Trb. 1988, 7

Overeenkomst ter uitvoering van het op 14 juni 1985 te Schengen gesloten Akkoord. Trb. 1990, 145

Europese richtlijn nr. 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 23 november betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens. PbEG L 281

10 Geraadpleegde literatuur en andere bronnen

- Berkvens, J.M.A., 'De opstelling van een reglement c.q. de invulling van een formulier', in: *Computerrecht* (1989), nr. 2. p. 79-84.
- Berkvens, J.M.A., 'De ontwikkeling van het begrip persoonsregistratie', in: *Computerrecht* (1989), nr. 2. p. 63-64.
- Berkvens, J.M.A., *Persoonsregistratie en privacy: een tegenstelling?* (z.p., 1989).
- Berkvens, J.M.A., 'Timetable privacywet', in: *Computerrecht* (1989), nr. 2. p. 63-64.
- Berkvens, J.M.A., en Prins, J.E.J. (red.), *Privacyregulering in theorie en praktijk* (Deventer, 1994).
- Bers, D., 'Minister slaagt erin ondeugdelijke Wet persoonsregistraties nog verder te misvormen', in: *Privacy en registratie* 1993, nr. 4.
- Graaf, de F., 'Het nieuwe ontwerp van de Wet persoonsregistraties', in: *Nederlands Juristenblad* jrg. 60 (1985) nr. 43.
- Holvast, J., 'Wet persoonsregistraties: keurslijf of vrijbrief?', in: *Computerrecht* (1989), nr. 2. p. 65-68.
- Holvast, J., en Ketelaar, R., 'Zelfregulering en gedragscodes, een kritische analyse', in: *Privacy en registratie* jrg. 19 (1994) nr. 2-3.
- Hustinx, P.J., 'De Wet persoonsregistraties', in: *Ars aequi* jrg. 38 (1989) nr. 7 en 8.
- Kluwer. Wet persoonsregistraties. Leidraad voor de praktijk.*
- Korthals Altes, W.F., 'De wet persoonregisteraties spoedig van kracht', in: *Informatierecht* jrg. 11 (1987) nr. 3.
- Nederlandse staatswetten. Editie Schuurman en Jordens nr. 199* (Zwolle, 1993) en 1^e aanvulling (Zwolle, 1993)
- Overkleeft-Verburg, G., *De Wet persoonsregistraties. Norm, toepassing en evaluatie* (z.p., 1995).
- Overkleeft-Verburg, M., 'De WPR-gedragscode als vorm van wettelijk geconditioneerde zelfregulering', in: *Privacy en registratie* jrg. 19 (1994) nr. 2-3.
- Prins, J.E.J., e.a., *In het licht van de Wet persoonsregistraties: Zon, maan of ster?* (Alphen aan de Rijn/Diegem, 1995)
- Registratiekamer, *Wet persoonsregistraties. De bescherming van uw persoonlijke gegevens* (z.p., 1999)
- Registratiekamer, *Wet politieregisters. Uw gegevens bij de politie* (z.p., 1996)
- Registratiekamer, *Registratiekamer* (z.p., 1997)
- Schurink, R.H.V., 'De positie van de houder in de Wet persoonsregistraties', in: *Computerrecht* (1989), nr. 2. p. 85-87.
- Vandenberghe, G.P.V., 'De Wet persoonsregistraties in hoofdlijnen', in: *Computerrecht* (1989), nr. 2. p. 58-63.
- Vries, B. de, 'Openbaarheid en persoonlijke levenssfeer; een lastig dilemma?', in: *De Bovenkamer. Magazine van het Algemeen Rijksarchief* (1999) nr. 4.
- Vries, H.H., 'Gefaseerde inwerkingtreding van het grondrecht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en de Wet persoonsregistraties', in: *Nieuwsbrief bedrijfsjuridische berichten* (1990) nr. 40.

Voermans , W.J.M., 'Werk aan de winkel voor de Registratiekamer, in: *Computerrecht* (1989), nr. 2. p. 72-79.

Wagemakers, E.C.M., 'Het begrip persoonsregistratie in de Wet persoonsregistratie', in: *Informatierecht* jrg. 13 (1989) nr. 5.

Naast deze literatuur is er gebruik gemaakt van de nota's van toelichting op de in hoofdstuk 8 opgenomen wet- en regelgeving.

11 Geraadpleegde materiedeskundigen

Mr. P.J. Hustinx, voorzitter van de Registratiekamer. Vanaf 1972 is dhr. Hustinx betrokken geweest bij de voorbereiding van wet- en regelgeving op het beleidsterrein persoonsregistratie. Zie ook § 2.2. voor een uitvoeriger beschrijving van zijn werkzaamheden op het beleidsterrein persoonsregistraties. (Interview op 17-2-2000 en 20-4-2000)

Mr. A.C.L. Roos, raadgever van de Directie Wetgeving van het Ministerie van Justitie

12 Noten

-
- ¹ *Nederlandse staatswetten. Editie Schuurman en Jordens nr. 199* (Zwolle, 1993) en 1^e aanvulling (Zwolle, 1993) p. 89-90 en G. Overkleeft-Verburg, *De Wet persoonsregistraties. Norm, toepassing en evaluatie* (z.p., 1995) p. 472-473.
- ² Interview met mr. P.J. Hustinx.
- ³ J.E.J. Prins, e.a., *In het licht van de Wet persoonsregistraties: Zon, maan of ster?* (Alphen aan de Rijn/Diegem, 1995) p. 130.
- ⁴ W.F. Korthals Altes, 'De wet persoonregisteraties spoedig van kracht', in: *Informatierecht* jrg.11 (1987) nr. 3. De auteur was destijds universitaire docent bij de Vakgroep informatierecht aan de Juridische faculteit van de Universiteit van Amsterdam.
- ⁵ F. Kuitenbrouwer, 'Privacy: een historisch-vergelijkend overzicht', in: J.M.A. Berkvens en J.E.J. Prins (red.), *Privacyregulering in theorie en praktijk* (Deventer, 1994) p. 7.
- ⁶ G. Overkleeft-Verburg, *De Wet persoonsregistraties. Norm, toepassing en evaluatie* (z.p., 1995) p. 45.
- ⁷ F. de Graaf, 'Het nieuwe ontwerp van de Wet persoonsregistraties', in: *Nederlands Juristenblad* jrg. 60 (1985) nr. 43.
- ⁸ G. Overkleeft-Verburg, *De Wet persoonsregistraties. Norm, toepassing en evaluatie* (z.p., 1995) p. 49.
- ⁹ Inleiding op de Aanwijzingen geautomatiseerde registraties met persoonsgegevens bij rijksoverheid (Str. 1975, nr. 50).
- ¹⁰ Toelichting op de Aanwijzingen geautomatiseerde registraties met persoonsgegevens bij rijksoverheid (Str. 1975, nr. 50).
- ¹¹ Inleiding op de Aanwijzingen geautomatiseerde registraties met persoonsgegevens bij rijksoverheid (Str. 1975, nr. 50).
- ¹² Idem.
- ¹³ Idem.
- ¹⁴ Toelichting op de Aanwijzingen geautomatiseerde registraties met persoonsgegevens bij rijksoverheid (Str. 1975, nr. 50).
- ¹⁵ Interview met mr. P.J. Hustinx.
- ¹⁶ Inleiding op de Aanwijzingen geautomatiseerde registraties met persoonsgegevens bij rijksoverheid (Str. 1975, nr. 50).
- ¹⁷ J. Holvast en R. Ketelaar, 'Zelfregulering en gedragscodes, een kritische analyse', in: *Privacy en registratie* jrg. 19 (1994) nr. 2-3.
- ¹⁸ G. Overkleeft-Verburg, *De Wet persoonsregistraties. Norm, toepassing evaluatie* (z.p., 1995) p.106-107.
- ¹⁹ F.A.M. van der Klaauw-Koops en J.E.J. Prins, 'Internationale privacy-regulering: de rol en positie van de Raad van Europa', in: J.M.A. Berkvens en J.E.J. Prins (red.), *Privacyregulering in theorie en praktijk* (Deventer, 1994) p. 333-334.
- ²⁰ Ibidem, p. 338.
- ²¹ Ibidem, p. 340-341.
- ²² F. Kuitenbrouwer, 'Privacy: een historisch-vergelijkend overzicht', in: J.M.A. Berkvens en J.E.J. Prins (red.), *Privacyregulering in theorie en praktijk* (Deventer, 1994) p. 9.
- ²³ TK zitting 1981-1982 17498.
- ²⁴ E.R. Brouwer, 'De gemeentelijke basisadministratie', in: J.M.A. Berkvens en J.E.J. Prins (red.), *Privacyregulering in theorie en praktijk* (Deventer, 1994) p. 147-148.
- ²⁵ P.J. Hustinx, 'De Wet persoonsregistraties', in: *Ars aequi* jrg. 38 (1989) nr. 7 en 8.
- ²⁶ F. Kuitenbrouwer, 'Privacy: een historisch-vergelijkend overzicht', in: J.M.A. Berkvens en J.E.J. Prins (red.), *Privacyregulering in theorie en praktijk* (Deventer, 1994) p. 10.
- ²⁷ Wanneer een Rijksrekencentrum persoonsgegevens voor andere overheidsorganen verwerkt, zijn de hier gegeven aanwijzingen ook van toepassing, tenzij de opdrachtgever strengere eisen stelt.
- ²⁸ Inleiding op de Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid (Str. 1982, 156).
- ²⁹ Idem.
- ³⁰ Idem.
- ³¹ Zie additioneel art. VI van de Grondwet 1983.
- ³² A.A.L., 'Privacy en de Wet openbaarheid', in: J.M.A. Berkvens en J.E.J. Prins (red.), *Privacyregulering in theorie en praktijk* (Deventer, 1994) p. 40.

³³ J.E.J. Prins e.a., *In het licht van de Wet persoonsregistraties: zon, maan of ster?* (Alphen aan de Rijn/Diegem, 1995) p. 115 e.v.

³⁴ P.J. Hustinx, 'De Wet persoonsregistraties', in: *Ars aequi* jrg. 38 (1989) nr. 7 en 8.

³⁵ Geautomatiseerde persoonsregistraties golden daarbij per definitie als systematisch toegankelijkheid. Ten aanzien van handmatige verzamelingen dient wel een systematische toegankelijkheid te kunnen worden aangetoond. Daarvoor is het blijken de MvT onvoldoende dat de verzameling bestaat uit alleen op alfabetisch lexicografische ordening toegankelijke gegevens. Tijdens de parlementaire behandeling stelde de Minister van Justitie stellig dat dossiers van de Raden voor de Kinderbescherming buiten de WPR vielen. In een verzoekschriftprocedure enkele jaren later oordeelde de rechtbank te Utrecht (tegen het advies van de Registratiekamer in) hierover anders. Op basis van de rechterlijke uitspraak heeft de Registratiekamer haar koers verlegd. Het vereiste van systematische aanleg is de facto gereduceerd tot de vraag naar de vindbaarheid van een afzonderlijk persoonsdossier. De aanwezigheid van minimale indexvoorzieningen werd voldoende geacht om een systematische aanleg aan te nemen. Bovendien was er sprake van een omkeer in de bewijslast. In beginsel wordt de aanwezigheid van een WPR-registratie aangenomen. Het is aan de houder om het tegendeel aan te tonen. Zie J.M.A. Berkvens, 'De Wet persoonsregistraties', in: J.M.A. Berkvens en J.E.J. Prins (red.), *Privacyregulering in theorie en praktijk* (Deventer, 1994) p. 94 G. Overkleeft-Verburg, *De Wet persoonsregistraties. Norm, toepassing en evaluatie* (z.p., 1995) p. 86-87, 629-631 en 670.

³⁶ Allerlei aspecten omtrent gedragscodes zijn uitvoerig beschreven in: G. Overkleeft-Verburg, *De Wet persoonsregistraties. Norm, toepassing en evaluatie* (z.p., 1995) p. 123-364.

³⁷ F. de Graaf en C.J.M. van Berkel, 'De Registratiekamer en Privacyprocesrecht', in: J.M.A. Berkvens en J.E.J. Prins (red.), *Privacyregulering in theorie en praktijk* (Deventer, 1994) p. 61.

³⁸ G. Overkleeft-Verburg, *De Wet persoonsregistraties. Norm, toepassing en evaluatie* (z.p., 1995) p. 500 en 512.

³⁹ Interview met mr. P.J. Hustinx.

⁴⁰ G. Overkleeft-Verburg, 'De WPR-gedragscode als vorm van wettelijk geconditioneerde zelfregulering', in: *Privacy en registratie* jrg. 19 (1994) nr. 2-3.

⁴¹ F. de Graaf en C.J.M. van Berkel, 'De Registratiekamer en Privacyprocesrecht', in: J.M.A. Berkvens en J.E.J. Prins (red.), *Privacyregulering in theorie en praktijk* (Deventer, 1994) p. 63.

⁴² Ibidem, p. 68.

⁴³ De Stichting Waakzaamheid Persoonsregistraties is in 1994 opgeheven.

⁴⁴ G. Overkleeft-Verburg, *De Wet persoonsregistraties. Norm, toepassing en evaluatie* (z.p., 1995) p. 297, 528-529.

⁴⁵ J.E.J. Prins e.a., *In het licht van de Wet persoonsregistraties: zon, maan of ster?* (Alphen aan de Rijn/Diegem, 1995) p. 14.

⁴⁶ F.A.M. van der Klaauw-Koops en J.E.J. Prins, 'Internationale privacy-regulering: de rol en positie van de Raad van Europa', in: J.M.A. Berkvens en J.E.J. Prins (red.), *Privacyregulering in theorie en praktijk* (Deventer, 1994) p. 345-346.

⁴⁷ De informatie voor deze paragraaf is ontleend aan: B.J. Boswinkel, 'Kruispunt Schengen', in: J.M.A. Berkvens en J.E.J. Prins (red.), *Privacyregulering in theorie en praktijk* (Deventer, 1994) p.371-390.

⁴⁸ J.M.A. Berkvens en J.E.J. Prins, Inleiding, in: J.M.A. Berkvens en J.E.J. Prins (red.), *Privacyregulering in theorie en praktijk* (Deventer, 1994) p. 1.

⁴⁹ F.A.M. van der Klaauw-Koops en J.E.J. Prins, 'Internationale privacy-regulering: de rol en positie van de Raad van Europa', in: J.M.A. Berkvens en J.E.J. Prins (red.), *Privacyregulering in theorie en praktijk* (Deventer, 1994) p. 339.

⁵⁰ I. Kolhoop, 'De Europese ontwerp-richtlijn inzake privacybescherming', in: J.M.A. Berkvens en J.E.J. Prins (red.), *Privacyregulering in theorie en praktijk* (Deventer, 1994) p. 311-315.

⁵¹ Memorie van Toelichting op de Wet bescherming persoonsgegevens.

⁵² Toelichting op de Aanwijzingen geautomatiseerde registraties met persoonsgegevens bij rijksoverheid (Stcr. 1975, nr. 50)

⁵³ Inleiding op de Aanwijzingen geautomatiseerde registraties met persoonsgegevens bij rijksoverheid (Stcr. 1975, nr. 50)

⁵⁴ Toelichtingen op de Aanwijzingen geautomatiseerde registraties met persoonsgegevens bij rijksoverheid (Stcr. 1975, nr. 50)

⁵⁵ Interview met mr. P.J. Hustinx.

⁵⁶ Inleiding op de Aanwijzingen inzake de beveiliging van persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen in geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen bij de rijksoverheid (Stcr. 1982, 156)

⁵⁷ G. Overkleeft-Verburg, *De Wet persoonsregistraties. Norm, toepassing en evaluatie* (z.p., 1995) p. V.